Jaargang 104. Vrijdag, den 28 Maart 1845. No. 25.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD VOOR DE STAD GRONINGEN EN OMMELANDEN.

Op Vrijdag, den 18den April des jaars 1845, des voormiddags te 11 uren, zal, onder nadere approbatie, door den Gouverneur der provincie Groningen, of, bij deszelfs absentie, door een' der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in de provincie Groningen, aan het lokaal van het Gouvernement te Groningen, worden aanbesteed:

Het Vernieuwen eener Brug, gelegen in den Grooten Weg der 1ste Klasse no. 1, Zijtak no. 2, tusschen Groningen en Delfzijl, over het zoogenoemde Stedumermaar, te Dijkshorn.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij Inschrijving en Opbod.

Het bestek, op hetwelk de bovengemelde Aanbesteding zal plaats hebben, zal, boven en behalve aan het lokaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, en aan dat van het Gouvernement der Provincie Groningen, te Groningen, ter lezing liggen: te 's Gravenhage in de voornaamste logementen, en voorts op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde Provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende vier dagen vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatiën te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat *Wellenbergh*, te Groningen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken:
SCHIMMELPENNINCK VAN DER OIJE

PATENTEN.

ADVERTENTIE.

BURGEMEESTER en **WETHOUDEREN** der Stad *Groningen* roepen bij deze op de PATENTPLIGTIGEN, die zich in de Beschrijving voor het 1ste en 2de Kwartaal van het dienstjaar 18 4/45 ter bekoming van PATENT hebben aangegeven, alsmede diegenen, welke als MEDETEEKENENDE DEELGENOOTEN van een PATENT moeten zijn voorzien, om hunne PATENTEN of AFSCHRIFTEN van dezelve van MAANDAG, den 31sten Maart tot en met ZATURDAG, den 5den April daaraanvolgende, telkens des voormiddags van 10 tot 1 uur, met opgave van de *Verpondingsletter* en het *Nommer* van hunne Woning, in persoon ter Stedelijke Secretarij te komen afhalen.

Al de onafgehaalde PATENTEN of AFSCHRIFTEN van dezelve zullen, na verloop van laatstgenoemden dag, worden gesteld in handen van de DEURWAARDERS der Directe Belastingen, ten einde door hen, in gevolge art. 2 van Zr. Ms. besluit van den 17 December 1820, aan de Huizen der belanghebbenden te worden bezorgd, onder genot van 10 centen; terwijl aan dezelven tevens voor ieder afschrift van een' medeteekenenden Deelgenoot, wegens zegelgeld, zal worden betaald 34½ cent.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 27sten Maart 1845.

Burgemeester en Wethouderen: H. DE RANITZ.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen:
J. H. M. HORA SICCAMA.

DEPARTEMENT VAN FINANCIEN.
BESTUUR DER DOMEINEN.
VERPACHTING.

De **ONTVANGER** der REGISTRATIE voor de GEREGTELIJKE AKTEN en DOMEINEN te *Groningen* is voornemens, onder nadere goedkeuring van den Heer ARRONDISSEMENTS-DIRECTEUR der INDIRECTE BELASTINGEN te *Groningen*, op Maandag, den 7den April 1845, des voormiddags precies te tien uren, in het openbaar, voor den tijd van drie achtereenvolgende jaren, ten overstaan van den Heer Mr. J. W. QUINTUS, openbaar Notaris, residerende te *Groningen*, ten Huize van den Logementhouder H. VAN DER LAAN, aan de Groote Markt, aldaar, aan de meestbiedenden te verpachten:

1. Het GRASGEWAS van de WALLEN der Stad en Vesting *Groningen.*
2. De VISSCHERIJ in de GRACHTEN om de WALLEN der genoemde Stad en Vesting.

Alles in zoodanige percelen, als breeder in de Voorwaarden van Verpachting is omschreven, en welke voor een' ieder' ter lezing liggen ter SECRETARIJ der Stad *Groningen*, bij H. VAN DER LAAN bovengenoemd, ten KANTORE van den voornoemden Notaris en van den ondergeteekenden Ontvanger, bij welken laatsten men nadere inlichting zal kunnen bekomen.

De Ontvanger voornoemd:
POSTER.

ITALIE.

NAPELS, 17 Februarij.

Men heeft onlangs in Kalabrië onderscheidene aardbevingen gevoeld. In den nacht van den 6den op den 7den Februarij heeft een hevige schok groote ontsteltenis in de stad Sallito verwekt. Den 3den Februarij heeft een verschrikkelijke orkaan in de provincie Otrante gewoed, en groote schade veroorzaakt, in het bijzonder te Gallipoli en Otrante, als ook in de stad Selli.

RUSLAND.

PETERSBURG, 11 Maart.

Op bevel des Keizers doorreist thans de adjunct van den minister van binnenlandsche zaken, de geheimraad *Senjäwin*, die westelijke en andere gouvernementen van het rijk, welke, ten gevolge van het mislukken van het graangewas in het afgeloopen jaar, zeer geleden hebben, ten einde de behoeftige bevolking aldaar deels met natuurlijke voortbrengselen, deels met geld te ondersteunen, en haar alzoo tot den eerstvolgenden oogst voor gebrek te bewaren. De Regering heeft hem tot dit einde toereikende middelen aangewezen.

— De provincie Bessarabië moet door de veepest het meest hebben geleden; want hier zijn sedert eenige maanden ongeveer 10,000 stuks vee gevallen. De bewoners van Bessarabië werden in de laatste jaren door vele harde landplagen bezocht, onder welke epidemische ziekten en misgewas de ergste waren.

— Dezer dagen is hier uit de Koliwano-Wokresenskische mijn, in Westelijk Siberië, een transport goud op 15 wagens, met 300 pud, 36 ponden, beladen, aangekomen, en aanstonds in de centrale munt in de vesting afgeleverd.

DUITSCHLAND EN AANGRENZENDE RIJKEN.

WEENEN, 15 Maart.

Het schijnt thans beslist te zijn, dat Zwitserland van rondom met troepen zal worden ingesloten. De regementen, daartoe bestemd, zijn reeds op weg; er hebben ook eenige garnizoensveranderingen ten dien einde plaats gehad. Zoo zal b. v. het regement Frederik van de vestingplaats Olmütz naar Grätz verplaatst worden. Van den kant van Italië verwacht men insgelijks eene beweging der Oostenrijksche troepen. Het is ten dezen opzigte wel waarschijnlijk, en reeds door gedane mededeelingen bevestigd, dat ons kabinet in overeenstemming met Frankrijk handelt en dat zelfs, in geval van tusschenkomst de goedkeuring van Rusland en misschien ook die van Engeland niet zoude uitblijven. Het is een het radicalismus in het algemeen toegedachte slag. Overigens kon aan de eerwaarde vaders geen beter raad gegeven worden, dan schijnbaar vrijwillig af te trekken. Het *Journal des Débats* sprak onlangs van dit besluit der Jezuïten als van eene daadzaak. De hemel gave, dat dit zoo ware! De radicale partij in Zwitserland is in elk geval te zwak, om eene wezenlijke verandering in de Europesche staatkunde te weeg te brengen.

UIT HET HARTSGEBERGTE, 16 Maart.

Wij komen met de lente niet uit den winter, maar er al dieper en dieper in. Heden nacht te half een teekende de therm. 20½° *Reaum.* Den 6den Jan. 1823 hadden wij meer, doch was de koude lang zoo gevoelig niet als heden. Wie over straat moet, bedekt zijn gezigt zóó tegen den wind, dat alleen de oogen zigtbaar zijn. Des middags gevoelt men eenige zonnewarmte, maar weldra doet de noordoostewind alle ledematen verstijven. De wind is zoo scherp, dat de huid van het aangezigt, de armen en handen, springt. De ziekten nemen van dag tot dag toe, en de gezondste menschen, in den bloei hunnes levens, worden een offer des doods. En dit geschiedt zoo snel, dat men soms den dood eens vriends verneemt, die nog eergisteren tegen heden eene sledevaart bepaald had. De geheele toestand in het Hartsgebergte is onnatuurlijk; van daar de groote gevoeligheid voor de koude, de ziekten en de spoedige dood op den tweeden of derden dag. Den 16den Maart zijn anders gewoonlijk, aan den voet van het gebergte en in de dalen, de velden met erwten en boonen bezaaid, en de tuinen beplant; dit jaar echter zijn velden en tuinen met ellen hooge sneeuw bedekt. Het schijnt ongelooflijk, en toch is het zoo, dat rondom de molens, fabrijken, enz. het ijs 10—12 voeten opeen gestapeld ligt. Ten zij eene geheel onverwachte gebeurtenis in het Hartsgebergte plaats vinde, zal de winter denkelijk vóór Pinksteren geen afscheid nemen en voor den zomer plaats maken; want op de lente, den schoonsten tijd van het jaar, kunnen wij niet rekenen. Gisteren morgen werd ik in mijn huis door meer dan 50 bedelaars aangesproken. Bij zes en zeven te gelijk vielen zij bij mij in huis. De meesten waren op het punt van te verhongeren.

BERLIJN, 20 Maart.

De Petersburgsche dagbladen melden, dat aan het meer van Onega de koude reeds in den aanvang van dezen winter tot meer dan 30° R. is gestegen. Gedurende deze strenge vorst is het ijs van het meer met een vreesselijk gekraak ter lengte van 20 wersten geborsten; de hierdoor ontstane scheuren hadden op sommige plaatsen eene breedte van 2 vademen.

KEULEN, 22 Maart.

Volgens de *Leipz. Zeitung*, ging in 1745 het ijs in de Elve eerst op den 9den Mei los.

— In Aschaffenburg heeft men den 16den Maart een carroussel en kegelbaan op de rivier gehouden; men had een' kookhaard op het ijs opgerigt, en onder de Mainbrug werd een lied gedrukt. Voor 141 jaren hadden dergelijke verlustigingen op het ijs plaats.

FRANKFORT, 22 Maart.

Den 10den dezer is de grootvorstin *Maria Alexandrowna*, gemalin van den Russischen troonopvolger, voorspoedig van een' Prins bevallen, die den naam *Alexander* dragen zal. Naar aanleiding dezer verblijdende gebeurtenis, heeft de troonopvolger den militairen gouverneur van Petersburg de som van drieduizend roebels ter hand doen stellen, zoo tot ondersteuning van de behoeftigste bewoners dier hoofdstad, als tot ontslag dier gedetineerden in de stads gevangenis, welke zich deze gunst het waardigst hebben betoond. Voorts is, bij keizerlijke dagorder, de jonggeboren grootvorst *Alexander* tot chef van het Astrakansch karabinier-regement benoemd.

— Te Berlijn vleide men zich, dat de toestemming in het bestaan der Duitsch-Katholijke gemeenten in Pruissen, van den kant der hooge Regering, binnen weinige dagen volgen zou en dat, zonder daardoor eene verdere vrije uitbreiding te verhinderen, de geloofsbelijdenis der gemeente van Schneidemühl wettig erkend zou worden.

— De Roomsch-Catholijke bisschop van Maintz in het groot-Hertogdom Hessen-Darmstadt, heeft onlangs eenen herderlijken brief openbaar gemaakt, waarin zich gevoelens van Godsdienstige verdraagzaamheid openbaren, die in eene zóó hooge mate de vreugde en dankbaarheid der Protestantsche bevolking van die stad hebben opgewekt, dat de gemeenteraad en het collegie van aanzienlijke inwoners der stad eenparig het besluit hebben genomen, om naar den bisschop eene deputatie te zenden, belast om de innigste gevoelens van het welgevallen der geheele bevolking aan denzelven uit te drukken.

De taal van dezen herderlijken brief is in waarheid zeer opmerkenswaardig; wij zullen er slechts éene zinsnede uit mededeelen, opdat men over de gezonde rede en de broederlijke gevoelens, die dezen vereerenswaardigen prelaat bezielen, oordeelen kunne: „Een ieder onzer," zegt hij, „wenscht volgens zijn geloof te leven, het vrij en openlijk te belijden, en zonder eenige verhindering de gebruiken en plegtigheden uit te oefenen, en alle de door de Godsdienst bepaalde instellingen, mits deze gebruiken en instellingen geene andere godsdienaars hinderlijk zijn of hunne regten te nakomen. Op deze wijze wil een ieder het voor zich. Maar dan ook is men verpligt, aan anderen dezelfde voorregten toe te staan! Indien de Christen alle vrijheden verlangt, dan behooren zij op gelijke wijze de geheele wereld toe. Indien de Christen niet wil, dat men hem hate en vervolge wegens zijn geloof, hij mag evenmin anderen wegens het hunne haten en vervolgen: — deze grondregel moet bij hem op den voorgrond staan!

Drie eeuwen is het geleden, dat in Duitschland een gedeelte onzer geloofsgenooten zich van ons afgescheiden heeft. De afscheiding is volbragt; de Goddelijke Voorzienigheid heeft haar laten voltooijen, en gedoogt haar tot heden toe. Hetgeen God gedoogt, moet den mensch welgevallig zijn, en wil hij zulks niet, dan wordt hij er wel toe gedwongen!"

— In den tegenwoordigen staat van zaken is het niet onbelangrijk te onderzoeken, welke de hulpmiddelen waren en gedeeltelijk nog zijn, waardoor de Romeinsche staat in zijne behoeften voorziet. De voornaamste dezer hulpmiddelen bestaat in sommen, die de Paus uit de verschillende landen der Christenheid trekt.

Vóór de Fransche omwenteling bedroegen deze sommen 2¼ millioenen Romeinsche kroonen (de Romeinsche kroon heeft eene waarde van 5 francs en 20 centimes), ingevolge het officiële dagblad *Dataria di Roma*, op de volgende wijze verkregen: Spanje en zijne coloniën contribueerden 640,845 kroonen; Duitschland en de Nederlanden 488,411; Frankrijk 357,133; Portugal en zijne coloniën 260,000; Polen 180,745; de beide Siciliën 136,170; Italië (de Pausselijke Staten er niet onder begrepen) 207,067; Zwitserland 87,234; het Noorden 87,033; Sardinië 60,742; Toskanen 3,832; te zamen 2,406,702 kroonen. Een groot gedeelte van dit geld ging echter al gaande weg van de eene in de andere hand verloren. De inkomsten van de eigenlijk gezegde Romeinsche Staten bedragen niet meer dan 2,200,000 kroonen, voornamelijk voortspruitende uit de verpachting van landerijen, belasting op het brood, vleesch en wijn, *de belasting der Joden, de loterij en de octrooijen van bevoorregte huizen.* De Romeinsche publieke schuld dagteekent van de 16de eeuw, en is door de worsteling met de Reformatie ontstaan; elke kleine overwinning sleepte eene groote geldleening na zich, en thans zijn de Romeinsche financiën tot eenen staat gebragt, die aan bankbreuk grenst.

Van den 23sten. Den 19den dezer heeft de Zwitsersche Landdag, met eene meerderheid van 13 stemmen, besloten, om de zitting voor een onbepaalden tijd te schorsen. Lucern en deszelfs aanhang verlangden, dat de zitting bepaaldelijk zou gesloten worden en de Landdag uiteengaan, omdat er toch geen vooruitzigt was, om tot een afdoend besluit aangaande het vraagstuk der Jezuïten te komen.

GROOTBRITTANJE.

LONDEN, 20 Maart.

Eene deputatie uit het genootschap tot verbreiding van het Christendom onder de Israelieten heeft zich laatstleden Dingsdag tot lord *Aberdeen*, den secretaris van staat voor buitenlandsche zaken, begeven, om hem een verzoekschrift te overhandigen, waarin verlangd wordt, dat hij instructiën aan den Engelschen gezant te Konstantinopel zenden zal, ten einde deze van den Sultan een bevelschrift begeeren moge, waarbij de voltooijing der te Jeruzalem aangevangen Protestantsche kerk worde toegestaan. Het verzoekschrift bevat meer dan zestienduizend handteekeningen, aan wier hoofd die van den aartsbisschop van Canterbury, van den bisschop van Londen en van verscheidene andere prelaten staan. De minister heeft het op eene gunstige wijze ontvangen, hoop gegeven, dat het verlangd bevelschrift eerlang verkregen zou worden, en tevens beloofd, zich met de erkenning van den Protestantschen bisschop te Jeruzalem bezig te zullen houden.

FRANKRIJK.

PARIJS, 22 Maart.

De Kamer der Gedeputeerden is tot een besluit gekomen, ten aanzien van de voorgestelde verandering, betreffende de stemming. Ten gevolge daarvan zal de openbare stemming voortaan de regel, de geheime de uitzondering zijn, en zal men tot een besluit kunnen komen, hetzij met op te staan, of te blijven zitten, hetzij bij eene zoogenoemde divisie, of eindelijk met witte of zwarte balletjes.

De minister *de Salvandy* heeft de geheele afschaffing der geheime stemming krachtig bestreden, als eene inbreuk makende op de Regering bij vertegenwoordiging, zoo als die hier te lande bestaat, bij welke de Gedeputeerden geenszins eenen last bekomen, om in een' bepaalden zin te stemmen, maar alleen een blijk van vertrouwen, dat zij zullen stemmen zoodanig, als zij naar de inspraak van hun geweten noodig en nuttig achten voor het algemeen belang. Hem dacht, dat, indien de geheime stemming geheel werd afgeschaft, men moeijelijk eenige onderneming ten algemeenen nutte zoude kunnen zien tot stand brengen, uit hoofde van de vrees van velen, dat daardoor plaatselijke belangen mogten worden benadeeld.

De commissie heeft dan ook begrepen, dat men bezwaarlijk, zonder ongelegenheid, tot een geheel tegenovergesteld beginsel konde overgaan, en heeft, bij wijze van amendement, voorgedragen, om de geheime stemming toe te laten, indien zij door 40 leden, hetzij bij monde, hetzij in geschrifte, werd verlangd. De procureur-generaal *Dupin* heeft met dit beginsel ingestemd. Hij meende, dat er geene dwingelandij bestond zoo ondragelijk, als die van eene opgewondene onkundige menigte, en dat niet een ieder, welke in eene wetgevende vergadering geroepen werd, bestand was tegen openbare laster en verguizing; — dat men bijzonder in tijden van onrust daarop bedacht moest zijn, en uit dien hoofde elk lid eener wetgevende vergadering in de gelegenheid stellen, om onbevreesd zijnen pligt te kunnen betrachten. Hij oordeelde het aantal van 40 leden, om de geheime stemming te vorderen, nog te groot, en verlangde dit tot 20 te zien terug gebragt. Dit laatste voorstel is met eene groote meerderheid goedgekeurd, en daarop is de geheele wijziging aangenomen.

— De Kamer der Gedeputeerden heeft zich eergisteren in hare bureaux bezig gehouden met het voorstel der heeren *Lanyer* en *Boissy d'Anglas*, strekkende, om de betrekking van Gedeputeerde onvereenigbaar te maken met het belang bij eenige onderneming, welke het ook zij. Dit voorstel is langen tijd bestreden en eindelijk afgestemd, als beleedigend voor de Kamer, en de onafhankelijkheid van het verkiezend ligchaam kwetsende.

Sedert eenigen tijd gaat er bijna geen dag om, of een lid der Kamer biedt een nieuw voorstel aan, dat moet strekken, om het ministerie in verlegenheid te brengen.

— Men verzekert, dat, ten gevolge der nieuwe wet op de patenten, de twaalf arrondissementen van Parijs bijna drieduizend kiezers zullen verliezen.

— Thans hebben reeds acht aartsbisschoppen en dertig bisschoppen hunne goedkeuring gehecht aan het mandement van den heer *de Bonald.*

— Door het overlijden van den heer *Etienne* is eene vacature ontstaan in de Fransche akademie. Onder een groot aantal kandidaten voor deze eereplaats heeft men ook de heeren *Dumas* en *Eugène Sue* genoemd, welke beide heeren dit gerucht echter wederspreken.

Van den 22sten. De kleine generaal *Tom Thumb* woont in een der fraaiste hotels der rue St. Honoré. Hij is in 1832 geboren, burger van de Vereenigde Staten, in Connecticut, uit het wettig huwelijk van den heer *Bridgeport* met miss *Statton*, beide van gewone lengte. Bij zijne geboorte was *Tom Duimpje* of *Tom Thumb* even zwaar als de gewone kinderen en werd *Thomas* genoemd. Thans heeft hij den ouderdom van 13 jaren en ruim 2 maanden bereikt, en is 25 Engelsche duimen groot. Zijne beenen zijn zoo dik als halzen van dunne flesschen, zijne armen als dikke cigaren, zijn hoofd als dat eener kat, zijn ligchaam als eene flesch Chambertin; kortom, de dwerg *Bebé*, die gebalsemd in het kabinet van natuurlijke historie der geneeskundige school bewaard wordt, is een tamboer-majoor bij *Tom Thumb.* Hij is goed geëvenredigd in zijne vormen, en zeer elegant gekleed. Hij draagt verscheidene costumes, onder anderen, het hofcostuum, dat van een' Bergschot, enz. Hij heeft slechts vergeten een van deze naar Parijs mede te nemen, namelijk dat, waarmede hij *Napoleon* voorstelt. De Fransche held, tot op de lengte van generaal *Tom* verkleind, was eene ware caricatuur, waarover de Engelschen zeer gelagchen hebben, maar die in Frankrijk met geen gunstig oog gezien zou worden. Hij heeft een horologie zoo groot als een 50 centimes-stuk. Het ledekant, waarin hij slaapt, is niet grooter dan een carton van een bureau; zijne vierraderige equipage met 2 paarden, welke men te Longchamps bewonderde, is een coupé, waarvan de kas 18 a 20 duimen hoog en 10 a 12 duimen breed is. De paardjes, die daar voor gespannen zijn, zijn 3 voeten hoog; de koetsier is een reus van 3 voeten en eenige duimen; de lakei is iets kleiner dan de koetsier. Te Londen heeft *Tom Thumb*, daar hem de fortuin gunstig werd, zich die equipage aangeschaft.

Hij heeft reeds verscheidene uitnoodigingen ontvangen, om zich in eenige salons te vervoegen.

Zijn eerste bezoek is geweest bij den gezant der Vereenigde Staten. Zijn tweede zal zijn bij het Koninklijk gezin.

— Het Fransche bestuur heeft een verslag laten opmaken van de schadelijke dieren, die in het departement des Vosges, in 1843 en 1844, gedood zijn. Hieruit ziet men, dat men gedood heeft 41 wolven, 2 wolvinnen, 8 jonge wolven; 124 wilde zwijnen; 1,842 vossen; 24 otters; 129 wilde katten; 305 bunsings; 221 wezeltjes; 73 marters, enz.; in het geheel 2,957 schadelijke dieren. In het arrondissement van Neufchateau heeft men de meeste wolven gedood, het getal bedraagt 29.

BELGIE.

BRUSSEL, 22 Maart.

De Koning der Belgen heeft *f* 6000 uit zijne cassette gegeven ter herstelling van de Protestantsche kerken in België.

— De Koning heeft de straf van *Xhenceval*, die den 21sten Jan. ter dood was veroordeeld, omdat hij den heer *Lehon*, burgemeester van Gheel, heeft vermoord, veranderd in die van altijddurenden dwangarbeid.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 24 Maart.

De centrale afdeeling van de Tweede Kamer der Staten Generaal heeft thans haar voorloopig verslag opgemaakt over het voorstel *tot herziening der grondwet.* Zij vangt haar verslag aan met te vermelden, dat in twee afdeelingen de voorstellers, ten getale van drie, zelve geen werkzaam deel aan de beraadslagingen genomen of althans zich onthouden hebben, om hun bijzonder gevoelen omtrent het geheel en de bijzondere deelen van het voorstel te doen kennen, waaruit alzoo volgt, dat, zoo dikwijls in dit verslag van meerderheid of minderheid der tegenwoordig geweest zijnde leden (52) zal gewaagd worden, zulks behoort te worden opgevat van de meerderheid of minderheid van doorgaans 49 leden, daaronder begrepen vijf der voorstellers.

Daarna is de centrale afdeeling getreden in eenige algemeene beschouwingen.

1. Een *eerste* punt van beschouwing, dat zich bij de behandeling van het aangeboden voorstel heeft voorgedaan, betrof het *initiatief*.

Het voorstel, uit dit oogpunt overwogen zijnde, is door *tweeëndertig* leden der Kamer afgekeurd. De bezwaren, welke tot die afkeuring hebben geleid, waren van tweederlei aard: zij betroffen, eensdeels, het nemen van initiatief door de Kamer, bepaaldelijk met opzigt tot het thans aangeboden voorstel, anderdeels, het nemen van initiatief door de Tweede Kamer, ter zake van grondwets-herziening in het algemeen.

Door vele leden is daarbij op den voorgrond gesteld, dat het inderdaad te betreuren is, dat de Regering eenen, zoo het scheen, geschikten tijd niet heeft gebruikt, om hare bedoelingen omtrent de herziening der grondwet te doen kennen, en dat zij, naar mate de stemming ten gunste dier herziening zich in de Kamer ontwikkeld heeft, zich telkens meer en meer heeft terug getrokken, in plaats van zich aan die stemming aan te sluiten en haar ten goede te leiden.

Wat nu de bezwaren, ten aanzien van het initiatief der Tweede Kamer, bepaaldelijk met opzigt tot het thans aangeboden voorstel aanbelangt, zoo hebben vele leden opgemerkt, dat van zoodanigen stap, in de gegevene omstandigheden, geene gewenschte uitkomsten kunnen verwacht worden. Die leden meenden, dat het voorstel tot herziening der grondwet, om doel te kunnen treffen, van de Kroon behoorde uit te gaan, daar het alleen in dat geval kans zou hebben, om ingang te vinden bij de staatsmagten, wier medewerking ter bereiking van het beoogde doel, niet ontbeerd kan worden. Naar het gevoelen van die leden zou, in de gegevene omstandigheden, geen voorstel, van de zijde der Kamer gedaan, en allerminst het thans in behandeling zijnde voorstel, op diezelfde onmisbare medewerking kunnen rekenen, maar in tegendeel gevaar loopen, om, door mistasting omtrent de vermoedelijke gezindheid van de Kroon, eene verwijdering van inzigten aan den dag te brengen, die niet dan schadelijk voor de zaak zou kunnen wezen en tegenkanting in stede van medewerking zou doen ontstaan.

Men heeft voorts opgemerkt, dat het voorstel, om thans uit den boezem der Tweede Kamer het ontwerp eener grondwets-herziening te doen uitgaan, geenszins strookt met de bedoelingen, door de meerderheid der Kamer ten dien opzigte bij meer dan eene gelegenheid aan den dag gelegd. Want, hoezeer die meerderheid de wenschelijkheid van veranderingen en bijvoeging in sommige artikelen der grondwet heeft erkend, heeft zij evenwel steeds daarbij de meening uitgedrukt, dat het voorstel daartoe van de Regering moest uitgaan en het tijdstip dus afgewacht worden, waarop de Kroon in de overtuiging dier meerderheid zou deelen. Naar aanleiding van die meening, had de Kamer dan ook besloten, om, bij het adres van antwoord op de openings-rede, den wensch tot eene grondwets-herziening aan den Koning kenbaar te maken; 't geen zeker niet geschied zoude zijn, wanneer zij het gepast had geoordeeld, om zelve daartoe het initiatief te nemen. Dat zulks echter geenszins in hare bedoeling lag, was ook nog bij gelegenheid van de beraadslagingen over dat adres niet onduidelijk gebleken, toen het voorgesteld amendement van een lid der Kamer, dat de strekking had, om de beslissing des Konings, ten aanzien van de noodzakelijkheid der grondwets-herziening, vooruit te loopen, met eene groote meerderheid is afgestemd.

Met de voorafgaande bedenkingen hebben zich ook meerendeels vereenigd diegenen van de leden, die het voorstel hebben bestreden, uit hoofde van bezwaren tegen het nemen van initiatief door de Tweede Kamer, in zake van grondwets-herziening in het algemeen. Die leden waren van gevoelen, dat, terwijl het brengen van verandering in eene grondwet, alleen het gevolg kan zijn van den vrijen wil en de zamenwerking van beiden, het nogtans voor meer eigenaardig te houden is, dat het initiatief daarvan aan de Kroon worde gelaten. Zij meenden, dat zulks ook meer in overeenstemming is met het monarchaal [eenhoofdig] beginsel, zoo als dit ten grondslag ligt van de Nederlandsche staatsregeling, en, huns inziens, allerminst dáár zou behooren voorbij te worden gezien, waar het de ontwikkeling en verbetering van grondwettige instellingen geldt. Zij oordeelden eindelijk, dat, indien vooral onder zulk eenen regeringsvorm eene herziening der grondwet tegen den wil van den Vorst onbestaanbaar te achten is, het om diezelfde reden ook niet gepast ware, om door het nemen van initiatief eenen zedelijken dwang ter bereiking van het beoogde doel in het werk te stellen.

Bij tien leden, behalve de voorstellers, hebben de opgenoemde bezwaren tegen het nemen van initiatief door de Kamer niet of niet zoo veel gewogen, dat zij zich daardoor zouden hebben laten terug houden van mede te werken tot een besluit, strekkende, om het voorstel tot herziening der grondwet uit den boezem der vertegenwoordiging zelve te doen voortkomen. Die leden hebben dan ook verklaard, tot het voorloopig onderzoek van het tegenwoordig voorstel toe te treden met het stellig voornemen, om aan hetgeen zij daarin aannemelijk zouden vinden, later, bij eene eindstemming, insgelijks hunne goedkeurende stem niet te ontzeggen.

§ 2. Een *tweede* punt van beschouwing, dat mede tot onderscheidene bedenkingen heeft geleid, betrof den vorm, waarin het voorstel is gedaan. Ten dien opzigte namelijk werd opgemerkt:

Dat door de voorstellers niet is voldaan aan den eisch van het grondwettelijk voorschrift, volgens hetwelk eene behoorlijke *splitsing* in afzonderlijke wetten gevorderd wordt, terwijl ook het voorschrift van art. 232 der grondwet eene *omwerking* dier wet, zoo als door de voorstellers is bedoeld, schijnt te gedoogen, maar in tegendeel de bijvoeging van de vastgestelde veranderingen en bijvoegselen aan het slot der bestaande grondwet beveelt.

Dat wijders, volgens art. 227 der grondwet, de veranderingen en bijvoegselen *duidelijk* moeten zijn aangewezen en uitgedrukt, 't geen men meende, dat mede door de voorstellers niet overal genoegzaam is in acht genomen, ten bewijze waarvan men heeft aangehaald de art. 94 en 95 van het voorstel, welke de opheffing bedoelen van de bepaling van art. 127 der grondwet, nopens de zamenstelling der Provinciale Staten uit gekozenen door drie standen, zonder er iets anders voor in de plaats te stellen, dan eene verwijzing naar de bepalingen van eene later te maken wet.

Dat een voorstel, om dien naam te kunnen dragen, bepaaldelijk en duidelijk behoort uit te drukken de meening van hem, die het doet, aan welk vereischte het onderhavige mede niet beantwoordt: eensdeels, omdat de voorstellers zelve verklaard hebben, dat hunne gezamentlijke voordragt slechts de meening van de meerderheid uitdrukt, en ieder zich ook nog voor zich heeft voorbehouden, om van enkele punten des voorstels af te wijken, eene omstandigheid, die aan de geheele zaak eene schadelijke onbestemdheid en onbepaaldheid mededeelt; — anderdeels, omdat de voorstellers niet op alle punten van hun voorstel behoorlijk verklaard en geformuleerd hebben, wat zij eigenlijk willen, maar onderscheidene artikelen oningevuld hebben gelaten, en daaronder juist de zoodanige, die betrekking hebben tot hoogst belangrijke punten, en waarbij van het cijfer, dat zal worden ingevuld, de aannemelijkheid van de voorgestelde veranderingen grootendeels afhangt, zoo als daar zijn het inkomen van de Kroon, de verblijfkosten van de leden der Tweede Kamer, de hoegrootheid van den census voor de kiezers, het aantal kiesdistricten, en het daarop te vestigen getal der leden der Kamer, enz.

Dat deze voordragt dan ook niet wel gezegd kan worden, het karakter van een bepaald voorstel te bezitten, maar schijnt beschouwd te moeten worden als eene uitnoodiging, aan de leden der Tweede Kamer gedaan, om hunne gedachten omtrent eene eventuele herziening der grondwet en de verbeteringen, die daarbij alsdan in aanmerking zouden moeten komen, te doen uitkomen en openbaar te maken. Dit heeft de vraag doen ontstaan, waaruit zich de bevoegdheid der voorstellers heeft ontleend, om op *die* wijze het gevoelen van hunne medeleden te toetsen, vooral ten aanzien van punten, waaromtrent zij het onderling zelve niet eens zijn.

Dat eindelijk het voorstel ook daarom als onvolledig te beschouwen is en als niet geschikt, om ten uitvoer te worden gelegd, naardien door de voorstellers verzuimd is, om tot in werking brengen van de voorgedragene veranderingen en bijvoegingen doelmatige *transitoire* bepalingen te ontwerpen, welk gebrek van dien aard is, dat het voorstel, zoo als het daar ligt, uit dien hoofde alleen voor niet aannemelijk zou moeten gehouden worden.

Op grond van de vorenstaande beschouwingen of van sommige derzelve, hebben 37 leden verklaard, den vorm, waarin het onderhavig voorstel is gedaan, te moeten afkeuren.

§ 3. Het *derde* punt van beschouwing betrof de *strekking* van het voorstel.

Ook ten dien opzigte bestond bij de groote meerderheid der leden overeenstemming tot afkeuring van de voordragt. Bepaaldelijk hebben 32 leden verklaard, dat zij het voorstel, uit hoofde van zijne strekking, voor onaannemelijk hielden.

In het algemeen is bij deze gelegenheid gebleken, dat de leden der Tweede Kamer, die eene herziening van de grondwet wenschelijk achten, haar verlangen met behoud van beginselen en grondstellingen van het Nederlandsche staatsregt, waarvan zij wel de ontwikkeling, de verbetering, de vereenvoudiging wenschen, doch geenszins de omkeering.

Het voorstel nu werd geacht de strekking te hebben, om eene in vele opzigten gewijzigde huishouding van staat tot stand te brengen. Het tast de grondslagen aan van de staatswet, doet beginselen en inrigtingen van vreemde herkomst in de plaats treden van nationale instellingen, op geschiedkundige herinneringen gegrond en waaraan de landzaat gewoon is, en terwijl het de belangrijkste punten aan de nadere regeling bij de wet overlaat, strekt het, om los te maken en te doen wankelen hetgeen thans grondwettelijke kracht bezit en den waarborg van duurzaamheid aanbiedt. Het voorstel alzoo beoogt niets minder, dan eene geheele staats-hervorming.

Uit dat oogpunt beschouwd, werd dat voorstel dan ook aangemerkt als strijdig met de bepaling van art. 227 der grondwet, die wel gewaagt van eene door de noodzakelijkheid gebodene verandering of bijvoeging, maar waarbij door de ontwerpers zeker niet bedoeld is geweest eene geheele omwerking van de grondwet, noch het vormen eener naar theoretische bespiegelingen of naar het voorbeeld van andere landen hervormde en vernieuwde staatsregeling. Men heeft zich ten dien aanzien beroepen op de woorden, gebezigd door de commissie tot de herziening in het jaar 1815, volgens welke zij in die bepaling een middel heeft willen aan de hand geven, „om veranderingen, niet op „een te voren geregeld en bepaald tijdstip, maar in geval „van gebiedende noodzakelijkheid, te kunnen verkrijgen, „zonder gevaar te loopen tot alle verkeerde nieuwigheden „te vervallen."

De voorstellers daarentegen schijnen zich niet te hebben afgevraagd, wat voor noodzakelijk te houden, welke verandering als eene dringende behoefte te beschouwen zij, welker vervulling geen uitstel gedoogt; maar veeleer schijnen zij zich ten doel te hebben gesteld de volmaking onzer constitutie, naar de beginselen der theorie, of in navolging van hetgeen elders, onder geheel andere omstandigheden, is beproefd of toegepast geworden. Zij zijn daarin zelfs zoo ver gegaan, dat zij alle andere constitutionele rijken in vrijzinnige beginselen schijnen te hebben willen voorbij streven. Als bewijs hiervan heeft men bijgebragt het denkbeeld der voorstellers, om met regtstreeksche verkiezingen en eene ontbindbare Kamer te vereenigen het stelsel van aftreding van een derde der leden dier Kamer ieder jaar, waarvan het gevolg zou zijn, zoo als door onderscheidene leden is opgemerkt, dat, bij overeenstemming van inzigten tusschen Regering en Vertegenwoordiging, nogtans aan de kiezers de magt zou worden gelaten, om telken jare de minderheid in de Kamer in eene meerderheid te veranderen, hetwelk alle stabiliteit van regerings-handeling onmogelijk zou maken, en ook elders niet bestaat. Wel verre van zulke belangrijke en doortastende veranderingen te kunnen goedkeuren, hebben dan ook sommige leden verklaard, dat zij zwarigheid zouden moeten maken, om zich met enkele der voorgedragene wijzigingen en bijvoegingen te vereenigen, al ware het, dat het voorstel daartoe van de Kroon was uitgegaan.

Bij dusdanige strekking van het voorstel vreesde men, dat het de zaak eener gematigde herziening veeleer benadeelen, dan bevorderen zou, en dat het wezenlijk belang van het land daarbij niet zou gewonnen hebben. Aan de eene zijde toch heeft men verkeerde meeningen nopens de behoeften des volks doen geboren worden en verwachtingen opgewekt, die niet verwezenlijkt kunnen worden. Terwijl daarvan schadelijke teleurstelling het gevolg moet wezen, heeft men aan de andere zijde, door te ver te gaan, misnoegen gebaard en zich waarschijnlijk tegenstreving voorbereid, waar men ondersteuning noodig had en zich had moeten trachten te verwerven.

Ook is door de meeste leden niet onopgemerkt gelaten, dat de voorstellers niet hebben aangetoond, dat van eene eventuele vaststelling der verlangde wijzigingen in de grondwet eenige wezentlijke *bezuiniging* voor den Staat te verwachten zij. Men achtte zulks te meer opmerkelijk, omdat juist het woord *bezuiniging* in den laatsten tijd is gebezigd als een tooverwoord, om het verlangen naar eene veranderde orde van zaken bij de natie op te wekken en haar de grondwets-herziening als het onfeilbaar middel aan te wijzen, dat tot eene aanzienlijke vereenvoudiging van de huishouding van Staat en in de gevolgen tot afschaffing of vermindering van de lasten des volks zou leiden. Intusschen bleek het nu, dat de voorstellers zelven verre zijn van zulke overdrevene denkbeelden te koesteren nopens de mogelijkheid, om door middel eener grondwets-herziening belangrijke besparingen op de staatsuitgaven te verkrijgen, zijnde de eenige bezuinigingen, die uit de aanneming van hun voorstel zouden kunnen voortvloeijen, gelegen in de vermindering van de vergoeding voor reis- en verblijfkosten van de leden der Eerste Kamer, gedeeltelijke uitwinning van de bezoldiging der leden van het Hoog Militair Geregtshof, en eene nog onzekere besparing op de uitgaven wegens tractementen der leden van de provinciale hoven.

§ 4. Ofschoon alzoo de groote meerderheid der Kamer het ingediende voorstel, èn als initiatief beschouwd, èn om den vorm, èn uit hoofde van de strekking, hebbe afgekeurd, heeft men nogtans geene vrijheid gevonden, om zich aan het onderzoek van dat voorstel in de afdeelingen te onttrekken, maar besloten, om daartoe over te gaan, hetwelk door velen van hen, die veranderingen in de grondwet wenschelijk achtten, is gedaan met den verklaarden wensch, dat een naauwgezet onderzoek strekken moge, om de Regering met de zienswijze van de meerderheid der Kamer nopens dit hoogst aangelegen onderwerp bekend te maken, en haar op te wekken, om, ter bereiking van het door die meerderheid beoogde doel, hare medewerking te verleenen.

Sommige leden hebben echter te kennen gegeven, dat, gelijk zij het voorstel niet anders konden beschouwen, dan als eene uitnoodiging van de zijde der voorstellers, om het gevoelen der leden te leeren kennen, zij even zoo verlangden, dat hun antwoord slechts worde aangemerkt als bedenkingen tegen dat voorstel, zonder dat zij geacht wilden zijn zich daardoor in het minst te hebben verbonden, wanneer het voorstel eenmaal aan eene stemming mogt onderworpen worden.

Eenige andere leden hadden liefst gezien, dat het voorstel niet ware onderzocht geworden, doch, het besluit der Kamer, waarbij het ter overweging naar de afdeelingen is gezonden, eerbiedigende, hadden zij, op grond daarvan, gemeend, zich van het bijwonen der deliberatiën in de sectiën niet te mogen verschoonen, en diensvolgens te dezer zake met hunne medeleden van consideratiën gewisseld, ofschoon ten eenemale ongenegen zijnde, om tot eenig besluit mede te werken, dat zou kunnen strekken, om aan de Tweede Kamer het initiatief tot eene grondwets-herziening te doen nemen.

AMSTERDAM, 25 Maart.

De vijftiende openbare vergadering der derde klasse van het Koninklijk Nederlandsche Instituut van Wetenschappen, Letterkunde en Schoone Kunsten, werd op heden alhier in de groote zaal van het gebouw des instituuts geopend. De voorzitter der klasse, de hoogleeraar mr. J. VAN HALL, wees vervolgens, in eene sierlijke rede, de onderwerpen aan, welke dezer klasse bij het Koninklijk reglement zijn opgedragen.

Het zijn de *Latijnsche*, *Grieksche* en *Oostersche Taal- en Letterkunde*, *de Oude en Nieuwe Geschiedenissen der vreemde Volken, derzelver Oudheden en Gedenkschriften en de Wijsbegeerte*. „De geheele oudheid ligt voor ons open," zeide de heer VAN HALL, „het Oosten met zijne verschillende taaltakken, overoude gedenkstukken, beurtelings dienstbaar gemaakt tot de kennis van de oudste geschiedenis des menschdoms;" maar wij volgen dien spreker niet in de ontwikkeling der redenen, door hem aangewend ten betooge, hoe het instituut bij zijne oprigting niet zonder grond genoemd werd eene *Koninklijke Maatschappij van Geschiedenis en Oudheden*, en inzonderheid met hoeveel regt ook de *wijsbegeerte*, vroeger door NAPOLEON geweerd uit het *Fransche Instituut* (waarvan het *Nederlandsche* gezegd kan worden een uitvloeisel te zijn), tot de voorwerpen der bemoeijingen van de klasse behoort.

Na het eindigen dezer rede las de hoogleeraar mr. C. A. DEN TEX, secretaris der klasse, het verslag van de werkzaamheden gedurende het laatst verloopen tijdvak, waarvan wij slechts, om niet te uitgebreid te worden, de hoofdpunten zullen aanstippen.

Zij betroffen dan: de wetenschappelijke reis van den heer COBET, en de daarmede in verband staande vergelijking der handschriften van SIMPLICIUS;

eene ministeriële lastgeving, ten einde het oordeel der klasse te vernemen over een werk: *Orbidaïe* getiteld, en door zekeren heer BASIN opgesteld, de strekking hebbende, om een nieuw dus genoemd *Orbidaïsch schrift* als een algemeen wereldschrift aan te bevelen. Het werd echter door de klasse geoordeeld, geenerlei onderscheiding waardig te zijn;

en eindelijk *over de beste inrigting van academische lessen over de geschiedenis*, dat een onderwerp had uitgemaakt van overweging der gezamentlijke leden van de klasse.

De bijzondere arbeid harer leden bepaalde zich tot gehoudene voorlezingen in de gewone vergaderingen.

Wijders maakte de heer DEN TEX nog gewag van eenige bij de klasse onlangs ingekomene stukken van den heer H. W. HOOGKAMER alhier, betrekkelijk de door hem, zoo hij vertrouwt, terug gevondene schilderwijze der Ouden, welke die heer aan haar onderzoek had onderworpen.

Ten slotte deed de secretaris nog gepaste hulde aan de verdiensten van de hoogleeraren J. F. L. SCHRÖDER en H. E. WEIJERS, leden, GUSTAV HUGO, geassocieërde, en H. VAN ROIJEN, correspondent der klasse, welke haar door den dood ontvallen waren.

De voorzitter betuigde vervolgens zijnen dank aan den secretaris voor dit uitgebragte en betuigde zijn leedwezen, dat een beletsel, bij den heer R. P. A. D'OZY opgekomen, verhinderd had, hem te dezer gelegenheid den gouden eereprijs uit te reiken, welke zijn antwoord op de prijsvraag, betrekkelijk *de Kleederdragt der 'Arabieren*, is waardig gekeurd.

Uit het nieuw opgemaakte programma, dat daarna nog werd voorgedragen en later in zijn geheel zal worden medegedeeld, bleek, dat op geene der prijsvragen bij de klasse eenig antwoord was ingekomen.

De voorzitter verzocht nu den heer mr. D. J. VAN LENNEP, te willen voordragen het verslag wegens de antwoorden op de prijsvraag, betrekkelijk de Latijnsche dichtstukken, naar aanleiding van eene uiterste wilsbeschikking van wijlen den heer mr. J. H. HOEUFFT, door de klasse uitgeschreven. Uit hetzelve bleek, dat, onder de vele ingekomene Latijnsche dichtstukken, de heer DIDOCUS VITRIOLI, te Calabriën, als inzender van een derzelve, is bekroond geworden met het uitgeloofde eer-metaal.

Op uitnoodiging van den voorzitter, plaatste de hoogleeraar P. VAN LIMBURG BROUWER zich nu aan de spreekplaats, en droeg van daar eene redevoering voor over een onderwerp, dat in naauw verband stond tot de beide vroeger in de derde klasse behandelde stoffen, die van den hoogleeraar MULLER, over de zelfstandigheid, als een onmisbaar vereischte voor eene gelukkige beoefening van wetenschappen en letteren, en die van den hoogleeraar ROIJAARDS, over de aankweeking van den wetenschappelijken geest bij eene natie. De heer VAN LIMBURG BROUWER sprak ter beantwoording der vraag: *In welke verhouding staat de beoefening der oude letteren tot den geest der eeuw, die wij beleven; en hoedanig moet zij ingerigt zijn, om te voldoen aan de behoeften onzer tijdgenooten?* De beoefening der oude letteren, de negentiende eeuw, en beider onderlinge verhouding waren de drie hoofdpunten, welke het onderwerp den redenaar als van zelven aan de hand gaf.

In het eerste herinnerde hij zijne hoorders het tijdstip van de herleving der letteren in Italië, de gebeurtenissen, die daartoe aanleiding gegeven, de verdiensten der groote mannen, die daaraan hunne talenten besteed hadden, de algemeene geestdrift, die het nieuwlings bekend worden van de meesterstukken der oudheid bij alle standen der maatschappij verwekte, en de belangstelling en eerbied, die vorsten en volken voor de beoefenaars der oude letteren aan den dag legden. Hij toonde aan, dat niet alleen verlangen naar kennis, maar ook wel degelijk gevoel voor de schoonheden van de werken der Ouden deze geestdrift opwekten en levendig hielden; en dat, schoon ook hierin soms minder edele drijfveeren medewerkten, de kracht van het voorbeeld, de ijdelheid, de geest der eeuw, dit tijdvak echter met regt als de gulden eeuw der letteren en ook der schoone kunsten mag beschouwd worden, terwijl de geleerden niet alleen als zoodanig, maar ook, en wel bijzonder door hunne meerdere kennis en beschaving, in de gewigtigste staatkundige betrekkingen, vooral als gezanten, gebruikt werden.

In het tweede gedeelte deed de redenaar de hoogte opmerken, welke de negentiende eeuw, niet alleen in vergelijking met Griekenland en Rome, maar ook met de laatst verloopene eeuwen, in de wis- en natuurkundige wetenschappen, en hare toepassing op het dagelijksche leven bereikt had. Hij vergeleek daarbij de kennis, die de Ouden hadden van de sterrekunde, van de geologie en botanie, van de natuurlijke geschiedenis en de natuurkunde, van de ontleedkunde en physiologie en vooral van de scheikunde, bij de groote vorderingen, die in deze vakken in onzen tijd gemaakt zijn; en, schoon hij dankbaar de voordeelen erkende, die men daaraan te danken heeft, deed hij echter den nadeeligen invloed opmerken, dien juist deze meerderheid, welke wij hoe langer hoe meer boven vorige geslachten in de wis- en natuurkundige wetenschappen verkrijgen, op de waardering heeft van de beoefening der oude letteren niet alleen, maar zelfs van menige andere niet onmiddellijk in het werkelijke leven bruikbare wetenschap.

Na dit met eenige voorbeelden te hebben aangetoond, en na nog iets gezegd te hebben van eenige bijkomende oorzaken, die daartoe hebben medegewerkt, kwam de redenaar in zijn derde stuk tot de beantwoording der laatste vraag, die hij zich had voorgesteld. Hij gaf daartoe het eenig hem bekende middel op.

Men wil, zeide hij, in deze eeuw geene moeite doen zonder onmiddellijke belooning; men vraagt van alles, waartoe het baat; men heeft steeds het nut op het oog: wel nu, maken wij de studie der oudheid nuttig voor de eeuw, in welke wij leven. Na vooraf erkend te hebben, dat de wetenschap altijd in de eerste plaats om de wetenschap moet beoefend worden, herinnerde hij de edele bedoelingen van de eerste medewerkers tot de herleving der letteren. En hiervan uitgaande, wees hij de bijzonderheden aan, in welke de beoefenaar der oude letteren, nu de zucht naar kennis van deze meer en meer bij andere standen der maatschappij begint te verflaauwen, juist door den heilzamen invloed, dien die studie op de ontwikkeling van zijnen geest en op de veredeling van zijn hart gehad heeft, ook zijne tijdgenooten van nut kon zijn; waaruit hij besloot, dat hij ook meer dan anderen geroepen is, om aan de gewigtigste aangelegenheden van kerk en staat, en vooral ook aan de intellectuele ontwikkeling van zijnen leeftijd, een werkzaam aandeel te nemen.

De redenaar eindigde met den wensch, dat vooral het Koninklijk-Nederlandsche Instituut het Prytaneum zijn mogt, van waar het altijd onderhouden licht der waarheid, der vrijheid en der menschelijkheid zijn' weldadigen gloed over Nederland mogt verspreiden.

Deze voordragt met blijkbaar genoegen door al de aanwezigen aangehoord zijnde, verzocht de voorzitter nog den heer mr. D. J. VAN LENNEP, datgene over ANTON REINHARD FALCK te willen mededeelen, waarvan de toezegging bereids uit de voorafspraak van den heer VAN HALL was kenbaar geworden.

Prof. VAN LENNEP sprak kort, doch uitmuntend, over FALCK, wiens beeldtenis, een afgietsel van het oorspronkelijke marmeren borstbeeld, de zaal versierde. Hij schetste de veelvuldige verdiensten van dezen grooten man, zijn vriend gedurende vijftig jaren, in krachtige trekken, meer dan ooit gestemd zijnde zijn lof te vermelden, sedert hij de gedenkschriften van FALCK, van zijne vroegste jeugd tot het jaar 1837 toe loopende, had gelezen, waarin deze met de grootste eenvoudigheid en opregtheid al de daden en beweegredenen van zijn zoo bedrijvig en werkzaam leven had opgeteekend. Jammer voorwaar, dat, op uitdrukkelijk verlangen van den overledene, deze gedenkschriften niet mogen worden uitgegeven.

En hiermede verklaarde de voorzitter, na de HH. VAN LIMBURG BROUWER en VAN LENNEP te hebben bedankt, de openbare zitting gesloten.

BREDA, 22 Maart.

Gisteren avond had alhier een deerniswaardig ongeluk plaats. De hoog wel geb. heer baron *v. H.....*, met een' zijner kennissen in onderhandeling zijnde over den verkoop van een jagtgeweer, had, niet wetende dat het nog geladen was, de onvoorzigtigheid, terwijl hij het nederzette, ergens tegen aan te stooten

ten gevolge waarvan de volle lading zijn hoofd trof en hij dood ter aarde nederzeeg.

ROTTERDAM, 24 Maart.

In den afgeloopen nacht is het ijs in de Maas voor deze stad los geraakt, en sedert zoo sterk drijvende, dat de stroom hier weldra geheel van ijs bevrijd zal wezen. Ook de binnenvaart is bereids gedeeltelijk hervat, zoodat de pakschuit van Delft heden morgen reeds hier is aangekomen.

'S HERTOGENBOSCH, 24 Maart.

De legende, dat men bij eenen zeer harden en langdurigen winter paascheijeren op het ijs gegeten had, was bij de inwoners van het dorpje Esch, anderhalf uur van hier gelegen, bekend geraakt; en werd daardoor de lust opgewekt bij een' der voornaamste ingezetenen, om eene dergelijke zeldzaamheid toe te passen. Op gisteren dan, luidt het verhaal, trok de heer *B....*, vergezeld van eenige zijner dochteren en hare vriendinnen, voorzien van eene groote mand met paascheijeren en toebehooren, naar een nabijgelegen Ven, waarvan het ijs circa twee palmen dikte had, en werden daar onder veel vreugde de eijeren op het ijs geschild. Dan helaas! eensklaps verdween het gezelschap van de oppervlakte, en vielen allen in het water. De heer *B....*, tot aan de kin daarin staande, heeft gelukkig de vrouwen kunnen boven houden, totdat, na lang schreeuwen, er eindelijk hulp is komen opdagen, en allen door middel van touwen zijn gered. Doch de familie *B....* moet het voornemen hebben opgevat, vooreerst geene paascheijeren meer op het ijs te schillen.

ARNHEM, 24 Maart.

In den vorigen nacht is aan den Lichtenbeek, op ongeveer een uur afstands van deze stad, door het afstroomende sneeuwwater, een gat, ter groote van ongeveer 16 Ned. ellen, in den straatweg gespoeld, waardoor de aankomst der diligences merkelijk is vertraagd.

NIJMEGEN, 25 Maart.

Heden namiddag te 2 uren is er in het ijs, vóór deze stad, eenige beweging geweest, zonder dat dit eenig ander gevolg heeft gehad dan dat het ijs, vooral boven de stad, eenigzins in- en op elkander is geschoven. Men verwacht elk oogenblik dat de rivier zal los gaan.

— Van Arnhem meldt men van gisteren, dat het ijs op den Boven-Rhijn in beweging gekomen en den vorigen avond ook vóór die stad is opgeruimd. Het water was in de afgeloopene 24 uren 110 duim gewassen, en teekende gisteren morgen 3,85 el. Ten gevolge van dit een en ander, is de algemeene rivier-correspondentie weder aangevangen.

LEEUWARDEN, 24 Maart.

Het schoone middagweder van heden (Paaschmaandag) lokte een aantal wandelaars ter poorte uit, die, op den buitensingel achter den stadstuin gekomen, zich aangenaam verrast vonden door het zien van eene arreslede op de stadsgracht. Het was de heer *Barneveld*, die op den inval was gekomen, om de groote bijzonderheid, op dezen dag nog eens te arren, en zich daartoe, vergezeld van al zijne huisgenooten, met paard en slede derwaarts op de gewone hardrijdersbaan had begeven. Uit de menigte toeschouwers bekroop aan velen de lust, om een togtje mede te doen, waartoe de heer *Barneveld* bereidwillig gelegenheid gaf; zoodat eene menigte ingezetenen hier een ongezocht en wezenlijk genot hebben gesmaakt, en door deze bijzonderheid te meer aanleiding hebben, om de kracht van het ijs op Paaschmaandag van het jaar 1845 in geheugenis te houden. Het ijs was trouwens hier ter plaatse, blijkens onderzoek, nog 35 Nederlandsche duimen dik, terwijl aan de andere zijde der stad, op Zaturdag l.l., nog nagenoeg 48 duimen dikte aanwezig was bevonden, beide op het midden der gracht gemeten.

HARLINGEN, 16 Maart.

Tegen het vallen van den avond, begaf zich van hier *Rintje de Wilde* in eene kleine Noordsche Flit, slechts voorzien van een haakje, naar buiten zeewaarts, ten einde, zoo mogelijk, eenige aangeschotene vogels in te zamelen, om daarmede eenigermate in de behoeften van zijn gezin te voorzien. — Al heel spoedig bleek het, dat stroom en wind zijne brooze kiel medesleepten, en de man, die zonder hulpmiddelen was, deze niet konde ontworstelen. — Dadelijk begaven zich eenige wakkere mannen, van eene goede sloep voorzien, naar buiten, om redding te verschaffen; dan, helaas! deze menschenvrienden keerden na eenige uren zwoegens terug, zonder hunne inspanning met goed gevolg bekroond te zien, dewijl de duisternis hun in het opsporen van hun voorwerp hinderlijk was, en de geweldige ijsgang hen tot eigen levensbehoud den terugtogt gebood.

Bij het vernemen dezer treurmare waren de heeren *Barend Visser en Zoon* er dadelijk op bedacht, eene hunner sloepen, welke ter Groenlandschvisscherij worden gebezigd, aan te bieden, om daarmede zoo spoedig mogelijk eene nieuwe poging tot redding te beproeven. Zondag, des nachts te een uur, hervatte men de reis, eene reize, bij de gedachte waarvan de mensch huivert, wanneer men zich eenen fellen oostewind bij eene koude van 12°, voorstelt; de edele redders werden daardoor niet afgeschrikt, veel min terug gehouden. Na ongeloofelijke inspanning komen ook deze braven des Maandags voormiddags te 11 uren terug met het hartverscheurend berigt, den ongelukkigen nergens te hebben kunnen opsporen.

Nog laat men den moed niet zinken; een nieuw aantal mannen is dadelijk gereed den togt te hervatten. Na langdurig zoeken, ziet het geoefend zeemansoog eindelijk een stip, ja, hij is het, hij heeft een doek als signaal aan zijn haakje gebonden, en overeind in de boot geplaatst; met verdubbelden ijver spoedt men zich, om de zwarigheden, door de ontzettende massa ijs veroorzaakt, te overwinnen: zij komen hem nabij tot op eenen afstand van 3 a 400 ellen — zij kunnen niet verder. — De kwalsterige toestand van het ijs maakt het hun onmogelijk, om er met de sloep door te werken, of om haar er overheen te trekken. Zij hooren den armen man ellendig jammeren en geven hem eindelijk door gebaren te kennen, om door het kwalsterige ijs te trachten heen te worstelen. Hij begrijpt hen, en begeeft zich op het broze ijs, doch zinkt terstond tot aan den hals in het water; het gelukt hem weder in zijne boot te geraken, hij heeft nog niet allen moed verloren, en beproeft tot nog tweemalen dezelfde gevaarvolle reis: alles vruchteloos, hij redt zich echter ten derdenmale weder in zijne boot.

Welk hartverscheurend tooneel! het hart van den ongevoeligsten mensch moet van weedom wegkrimpen bij het aanschouwen van zoo veel lijden. Wie schetst het gevoel dier brave mannen, welke hunne beste pogingen zoodanig zagen mislukken? — dan, er komt eene massa ijs aanzetten, welke ook hun leven bedreigt: zij mogen niet langer blijven, hun laatst vaarwel wordt den verlatene toegewenkt, en door en door nat en afgemat, komen deze menschenredders laat in den avond loopende terug, hebbende zij hunne sloep op een half uur afstands van hier op de steenen gebragt.

Eene algemeene verslagenheid bezielt de gansche bevolking; men geeft het echter nog niet op, er worden plannen beraamd, om in den vroegen morgen van Dingsdag eene andere Groenlandsche sloep, voor acht dagen geproviandeerd, op eenen hooiwagen naar Makkum te brengen; dit geschiedt. Tien wakkere gasten, (waaronder zich bevonden, welke den vorigen avond mede van de expeditie waren terug gekomen,) begaven zich te 4 uren op reis; te Surich gekomen, beklom men den toren, een kreet van vreugde gaat op, men ziet de Flit, men gelooft daarin beweging te zien: de man leeft dus nog.

Nu pijlsnel naar Makkum! Met behulp van vele bereidvaardige handen wordt de sloep van den wagen en over de Makkumer waard gesleept, en, Gode zij dank! na een uur ongeloofelijke krachtsinspanning komen zij den man nabij, die 36 uren (waaronder 2 nachten), in de snerpende koude, zonder levensmiddelen, karig gekleed, druipend nat, stijf van de vorst, in eene Noordsche Flit had doorgebragt, en deze man, wie zou het gelooven, deze man leefde nog.

De levensvonk was echter bijna uitgebluscht; met voorzigtigheid behandeld, is deze lijder Dingsdag middag bij zijne vrouw en kinderen terug gebragt. Handen en voeten zijn vervroren, en ofschoon dadelijk de noodige geneeskundige hulp is verleend, vreest men, dat hij het gebruik daarvan voor altijd zal moeten derven.

ASSEN, 24 Maart.

Te Gieten ontstond op den 20sten dezer, des avonds te 8 uren, brand in den schoorsteen van het huis, door den med. doctor *H. P. Krull* bewoond, die zich door het nedervallende vuur uit dien schoorsteen aan het dak mededeelde en dit huis in weinig tijds geheel in de asch legde. Het huis was tegen brandschade verzekerd, alsmede de inboedel, waarvan echter veel is gered. Deze brand had erge gevolgen kunnen hebben, daar de wind op gemeld tijdstip uit het noordwesten vrij hevig was, waardoor als 't ware een vuurregen nederviel, 't geen voor het behoud van drie belendende huizen, met riet gedekt, deed duchten. Het is nogtans aan de ijverige, menschlievende pogingen der ingezetenen van Gieten, Gasselte en Eext gelukt, deze gebouwen te behouden, daar velen de daken hebben beklommen, om de vonken te dooven. Gelukkig genoeg waren de vlammen te blusschen, die reeds op sommige plaatsen dezer daken begonnen uit te slaan.

GRONINGEN, 27 Maart.

Gisteren zijn alhier door eene commissie uit de Gedeputeerde Staten dezer Provincie uitgeloot twee stuks obligatiën, no. 21 en 81, ieder groot *f* 500—00, der geldleening van *f* 80,000—00, tot het aanleggen van bepuinde wegen langs het Aduarderdiep in de Lent, en het graven van een kanaal van het Aduaderdiep af langs de dorpen Feerwerd, Ezinghe en Saaxum naar Oldehove, met het maken van een' bepuinden weg langs hetzelve, alsmede drie stuks obligatiën, no. 7, 32 en 58, ieder groot *f* 500—00, der geldleening van *f* 35,000—00, ter mede-voorziening in de kosten van de uitdieping van de Binnen-A. Zullende de uitgelote obligatiën, ingevolge het plan van negotiatie, op den eersten Mei eerstkomende worden afgelost.

— Als eene bijzonderheid kan aangeteekend worden, dat niet alleen op Paaschmaandag (den 24sten Maart) de stadsgracht, buiten der Apoort, door eenige heeren uit deze stad met paard en arreslede is bereden, maar dat ook op dien dag de kastelein D. BOLT, buiten de Steentilpoort, met zijn gezelschap, over het ijs van de Fivel of het zoogenoemde Damsterdiep, met paard en arreslede, naar de op een uur afstands van deze stad gelegen Ruischerbrug en van daar wederom terug naar deze stad is gereden.

Op Woensdag, den 9den April 1845, des voormiddags te elf uren, zal, ingevolge magtiging en onder nadere goedkeuring, door den kolonel, directeur der tweede directie van fortificatien, of bij deszelfs afwezendheid door den eerst aanwezenden ingenieur te Groningen, in het logement het Wapen der Nederlanden, bij H. SMIT, buiten de Winschoterpoort, te Langakkerschans, in het openbaar worden aanbesteed:

Het doen van eenige herstellingen en vernieuwingen aan de fortificatie-, metsel- en timmerwerken, mitsgaders aan de militaire gebouwen, het schoonmaken, enz. der kapitale gracht om het geheele fort, en het verhoogen van den dijk beoosten de Statenzijl, benevens het gewoon onderhoud dier voorwerpen, als ook van de doornenhagen en verder plantsoen, enz. van het fort Langakkerschans, van en met den 1sten Mei 1845 tot en met den 30sten April 1846; — en op Donderdag, den 10den April 1845, des voormiddags te elf uren, in het logement van de weduwe J. WEITS, te Delfzijl. Het gewoon éénjarig onderhoud, en het doen van herstellingen aan de fortificatie-, metsel- en timmerwerken, mitsgaders aan de militaire gebouwen te Delfzijl, van den 1sten Mei 1845 tot den 30sten April 1846.

WEERKUNDIG OVERZIGT
OVER DE MAAND JANUARIJ 1845.

Ingezonden bij het Genootschap ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen te Groningen, uit de

OUDE PEKELA.

BAROMETER.

Hoogste Stand.	*Laagste Stand.*	*Verschil.*	*Gemidd. Hoogte.*
29.7 den 8sten d. geheelen dag.	28.2½ d. 28sten 's morgens en 's middags.	1 d. 4½ l.	29 d. 1.63 l.

THERMOMETER.

Hoogste Stand.	*Laagste Stand.*	*Verschil.*	*Gemidd. Hoogte*
44°, den 13den.	29°, den 30sten en 31sten.	15°.	35°, 45.

LUCHTSGESTELDHEID.

Mistig	28 malen.	Regen	7 malen.
Betrokken	35 ——	Helder	16 ——
Bewolkt	7 ——		

Buiten de gewone waarnemingen 9 malen *sneeuw*, 1 maal *storm*.

Eene geheel niet koude, vrij drooge, doch sombere maand, met eene meestal betrokkene lucht en slechts een paar geheel heldere dagen (den 14den en 30sten) en veel mist, die somtijds zwaar en stinkend was; doorgaans stil en weinig wind, schoon 2 malen zeer hevig. In gemiddelde warmte stond deze maand tusschen de Januarijs van 1837 en 1843.

WINDSGESTELDHEID.

Tusschen Z. en W. (vlak W. daaronder begrepen) 49 malen.
—— N. — W. (— N. —— ——) 10 ——
—— N. — O. (— O. —— ——) 10 ——
—— Z. — O. (— Z. —— ——) 24 ——

Stil	40 malen.	Windig	19 malen.
Zachte wind	32 ——	Hevige wind	2 ——

De *Barometer* (gemiddeld tamelijk hoog) was in de 12 eerste dagen vrij gelijkmatig en hoog, doch sedert den 13den vrij onstuimig, dan eens dalende, dan weder rijzende, beide somtijds sterk. Van den 13den af dalende, verhief zich dezelve weder op den 16den tot en met den 18den. Den 19den had er weder daling plaats, maar in den avond van den 20sten weder rijzing tot den 22sten, zijnde in den morgen van den 21sten het kwik 6½ lijnen gerezen. Met den 23sten was er weder daling, welke van den 25sten op den 26sten zelfs 7 lijnen bedroeg bij een N. W. storm, welke ook elders, b. v. in Engeland te Liverpool en Yarmouth, is gevoeld, en te Groningen en op het eiland Ameland het water tot eene verbazende hoogte opjoeg; die daling was zachtkens aanhoudende tot en met den 28sten, behalve dat dezelve op den 27sten, tusschen 's middags en 's avonds, plotseling 3½ lijnen bedroeg. Met den 29sten begon weder eene rijzing, welke tot aan het einde der maand voortduurde. Behalve de genoemde schielijke veranderingen, had men nog eene vrij sterke daling van 3½ lijnen, in den nacht tusschen den 23sten en 24sten. Op den 19den, tusschen 's middags en 's avonds, was de daling 4½ lijnen en duurde voort tot 's morgens van den 20sten, zoodat in dien tusschentijd een verschil was van 8 lijnen daling. De plotselinge rijzingen waren niet zoo menigvuldig en sterk, zijnde toch die van 's nachts tusschen den 20sten en 21sten van 6½ lijnen.

De *Thermometer* was doorgaans hoog voor deze maand, zijnde de hoogste stand slechts 29°. Meestal teekende de Thermometer gelijkmatig, zijnde de sterkste rijzing slechts van 19° op den 31sten en de daling niet meer dan 9° op den 16den. Gemiddeld was de warmte nu iets meer dan in Januarij 1837 (35° 26) en een weinig minder dan in Januarij 1843 (36° 82).

De *Hoofdwind* was Z. W.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Texel den 22 Maart, kapit. *Top* Gesina Wilkens, van Sunderland; den 25sten *Sap* Vriendschap, van Cardiff; *Steffens* Josina Louisa, van Bordeaux. — Te Helvoet den 24 Maart, *Mulder* Nijverheid en *Bakker* Neptunus, beide van Liverpool. — Te Brouwershaven den 22 Maart, kapit. *Wever* Gesina Beerta, van Liverpool n. Rotterdam.

Vertrokken van Texel den 22 Maart, kapit. *Schippers* Nijverdal, naar Hull. — Van Royan den 14 Maart, *Steffens* Josina Louisa, naar Amsterdam; den 17den *Bergman* Maria en *Flik* Geerdina Beerta, beide naar Rotterdam. — Van Plymouth den 19 Maart, *Hazewinkel* Albertina, naar Rotterdam.

In den nacht van den 23 op den 24 Maart is het ijs in het Y te Amsterdam voor de stad opgebroken, en zijn bereids heden twee binnenvaartuigen uit het Ooster Dok naar de Willemsluis opgezeild.

Het kofschip *Geertruida*, kapit. Potjer, van Cardiff met ijzer naar Gluckstadt, is, volgens brief van het Nieuwe Diep, van den 24 Maart, in den avond van den 22 dito in de gronden op de punt van Onrust gestrand en verbrijzeld; de equipage heeft zich in de boot gered en is den volgenden morgen op het eiland Wieringen aangekomen; van het wrak zijn slechts eenige zeilen, enz. geborgen

Volgens brief van het Nieuwe Diep, van den 23 Maart, waren aldaar ter reede gevischt en aangebragt een roer met stuurpen, drie luiken en een watervat; alles afkomstig van eene nieuwe kleine kof.

ZOUTKAMP den 26 Maart. Heden zijn van hier vertrokken kapit. *Buitjes* de jonge Martha en *Sluiter* de Zeemeeuw, beide naar de Elve.

195ste KONINKL. NEDERL. LOTERIJ.

Trekking der Derde Klasse.

Eerste Lijst. No. 10092 een prijs van *f* 25000. No. 13268 een prijs van *f* 2500. No. 15972 en 21007 ieder een prijs van *f* 1000. No. 17086 een prijs van *f* 45 en eene premie van *f* 1000. — *Tweede Lijst.* No. 14807 een prijs van *f* 1250. No. 3567 een prijs van *f* 1000.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 21sten tot en met den 27sten Maart 1845 zijn te *Groningen* geboren 14 zoons en 15 dochters; gehuwd 2 paren; overleden 12 ouden en 3 jongen.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 25 *Maart*.

TARWE.		GERST.		Zw. Voer	40 ℔ *f* 2,10
Oude Bak	℔ *f*	Winter	54 ℔ *f* 3,55	»	42 » » 2,25
N. Oml.	» »	»	56 » » 3,90		
»	» »	»	» »	BOONEN.	
» Old.	66 » » 4,20	Zomer	52 » » 3,10	Paardenb.	*f* 5,25,50
»	68 » » 4,70	»	54 » » 3,40		
»	70 » » 5,20	»	» »	ZADEN, ENZ.	
ROGGE.		Knobbe	60 » » 4,50		
N. Inlands.	64 ℔ *f* 3,70	HAVER.		Gr.Gt.	*f*
»	66 » » 4,15	Dikke	41 ℔ *f* 2,05	Par. 100 N. ℔	*f*
O. »	66 » » 5,00	»	44 » » 2,30	Koolz.	*f* 8,50 *f* 10,75
»	» »	»	47 » » 2,50	Zomerz.	*f* 6,50 *f* 8
BOEKWEIT.		»	50 » » 2,75	Boterz.	*f*
Gr. Zand	60 ℔ *f* 4,45	Bl. Voer	35 » » 1,60	Dederzaad	*f*
»	» »	»	38 » » 1,85	G. Mostz.	*f*
Zw. Zand	» »	»	41 » » 2,10	Raapolie	*f* 38
Veen	60 » » 4,25	Zw. Voer	38 » » 1,95	Boter ¼ Ton	*f*

De handel was heden zeer gering en de meeste artikelen waren als voren te plaatsen. — Boekweit meer aan en daardoor lager verkocht. — Zaden met weinige koopers en daardoor weinig in omgegaan.

AMSTERDAM, 25 *Maart*. Tarwe goed prijshoudende: 130, 131 ℔ witb. Poolsche *f* 275 n. kwal.; 130 ℔ dito *f* 272; 122 ℔ o. witb. dito *f* 248; 127 ℔ b. dito *f* 251 bij partijen. — Rogge als voren: 119 ℔ Pruiss. *f* 170 bij partij. — Gerst en Haver zonder handel. — Boekweit prijsh.: 120 ℔ j. Vriesche *f* 192 aan de Zaan.

Koolzaad in een doen: Dantz. 61 p. vl.; Stett. 59 p. vl.; op 9 vat in April 63½ p. vl.; Sept. en Oct. 64½ p. vl. — Raapolie dadelijk in een doen, op levering met weinig handel flaauw; per 6 w. *f* 40; vlieg. *f* 39 a *f* 38,50; Mei *f* 38 a *f* 37,50; Sept. *f* 38,75 a 50; Oct. *f* 39 a 38,75; Nov. en Dec. *f* 39,25 a *f* 39. — Lijnolie per 6 w. *f* 29; vlieg. *f* 28 a 28,25. — Hennepolie per 6 w. *f* 33,50; vlieg. *f* 32,50. — Raapkoeken *f* 56 a *f* 60. — Lijnkoeken *f* 8 a *f* 9½.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 26 *Maart*.

NEDERL., Werkel. Schuld 2½ pCt. $64\frac{7}{16}$, 64½, 64½; Dito dito 3 pCt. $78\frac{11}{16}$, 78¾; Dito dito 4 pCt. $99\frac{11}{16}$, 99¾, $99\frac{11}{16}$; Amortisatie-Syndicaat 4½ pCt. 100; Handel-Maatschappij 4½ pCt. 150⅜, 150½, 150½; Aand. Rijn-Spoorweg 4½ pCt. 114¾, 115; Aand. Hollands. Spoorw. Maatschappij 129¼, 130, 130. — BELGIE, 4½ pCt. 97⅛, 97¼; Dito 2½ pCt. 58⅜, $58\frac{11}{16}$; Dito bij Rothschild 2½ pCt. 59.

SPANJE, Leening bij *Ardoins* v. 85 £ 5 pCt. 25⅛, 25¼, $25\frac{3}{16}$; Dito bij dito onbep. stukken 5 pCt. $24\frac{3}{16}$, $24\frac{7}{16}$; Dito 3 pCt. 41⅞, 42; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 34⅛, 34¼; Dito Dito Kleine St. 35, 35½; Coupons *Ardoins* 28¾, 29½; Fransche Uitgestelde $8\frac{11}{16}$. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 67⅞, 68⅞, 67½; Dito Binnenl. à 1 Conto 5 pCt. 73½, 73¼; Dito Dito à ½ Conto 5 pCt. 73⅞, 73½.

RUSLAND, Obl. bij *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 108¾; Cert. bij dito 1831 en 1833 5 pCt. 101; Dito bij *Hope* 4 pCt. $93\frac{3}{16}$; Dito bij *Stieglitz en Co.*, 4 pCt. 92⅛, $92\frac{3}{16}$; Inschrijving in Assign. 6 pCt. 75. — POLEN, Cert. 4 pCt. 87⅝. — AMERIKA, Phil. bank 6 pCt. 48; Bank-Actiën $7\frac{7}{16}$.

Oostenr. Metall. 5 pCt. 111⅞, ⅛; Weenerb. bij *Goll. & Comp.* 4 pCt. 100½; Louis. bij *Hope* 5 pCt. 71½; Braz. 5 pCt. 95; Dito 1843 5 pCt. 94½; Col. ex Ven. 6 pCt. $12\frac{3}{16}$, ¼; Peru 6 pCt. 18; Mexik. 5 pCt. 34½, ⅝; Venez. 2 pCt. 48⅞, ½.

In Holl. fondsen was zeer weinig affaire en bijna geene variatie. Spaansche leverden evenmin iets belangrijks op. Handel en variatie waren onbeduidend. Alleen in Ardoins-Coupons was tot de genoteerde prijzen veel handel.

In Portug. vertoonde de omzet eenige meerdere levendigheid. Na reeds a ⅜ pCt. hooger te zijn verhandeld, blijft de prijs bijna geheel als gisteren.

Braz. van 200 p. st. 94½; Dito 1839 van 200 p. st. 92¾, 93; Venez. Uitgest. v. 100 p. st. 15⅛, ¼; Dito Dito Onbep. St. 14½, ⅜; Mexic. Uitgest. v. 100 p. st. 18⅛; Bl. Gr. Onbep. St. 12½.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt.; Prolongatie 3, 3¼ pCt.; Wissel-Disconto 2½ pCt.

Laatste Prijzen te 5 uren: Integr. 2½ pCt. $64\frac{7}{16}$ a ½; Handelm. 150⅜ a ½; *Ardoins* $25\frac{3}{16}$ a ¼.

₊ De COMMISSIE tot de ZONDAGSCHOLEN alhier houdt hare VERGADERING op **HEDEN**, VRIJDAG, den 28sten dezer, des namiddags te half vier, in het PROVINCIEHUIS. Zij, die genegen zijn het onderwijs op die Scholen te ontvangen, worden verzocht zich dan aan te melden.

GRONINGEN, 21 Maart 1845.

Namens de Commissie voornoemd:
L. SCHUKKING.

PICTURA.

GEWONE VERGADERING van het KUNSTLIEVEND GENOOTSCHAP *ter aanmoediging en bevordering van Teeken- en Schilderkunst*, onder den naam *PICTURA*, op DINGSDAG, den 1*sten April* 1845, des avonds te 7 uren, in het LOKAAL aan de Groote Markt. — VOORLEZING. — KUNSTBESCHOUWING.

Namens het Bestuur:
H. TIDDENS, *Secretaris*.

TOONEELBERIGT.

Op MORGEN, ZATURDAG, den 29sten Maart 1845, zal er, in den Schouwburg alhier, ten voordeele van M. ELLENBERGER en Vrouw, gegeven worden: WILLEM TELL, Tooneelspel in 5 Bedrijven, voorzien met deszelfs Decoratiën, Costumes, alsmede het tooneel, waar de appel door een' pijl van het hoofd geschoten wordt. Daarna: DE VROUWEN SOLDATEN, vrolijk Blijspel met Zang, in één Bedrijf.

Kaartjes zijn tot en met heden voor inteekeningsprijs te bekomen bij den Bureaulist P. DE KONING, bij wien ook Plaatsen kunnen besproken worden.

☞ Men zal te zes uren beginnen.

GEBOORTE-, HUWELIJKS- EN STERFBERIGTEN.

₊ Heden beviel van eene DOCHTER L. L. DE COCK, geliefde Echtgenoote van

J. SWAAGMAN, Jz.

GRONINGEN, 23 Maart 1845.

₊ Heden beviel voorspoedig van eenen ZOON S. RIBBIUS, geliefde Echtgenoote van

J. SONIUS SWAAGMAN,
Predikant.

STADS KANAAL, 24 Maart 1845.

₊ Heden beviel van eene DOCHTER ALIDA HESSELINK, geliefde Echtgenoote van

JAN GORTER.

GRONINGEN, 25 Maart 1845.

₊ Heden werd verlost van eenen wélgeschapen ZOON K. HELLINGA, geliefde Echtgenoot van

R. BOSMA.

GROOTEGAST, 25 Maart 1845.

---

* Heden overleed ons veelgeliefd jongste Zoontje EELCO PETRUS, in den jeugdigen leeftijd van bijna één en een half jaar.

LEEUWARDEN, 20 Maart 1845.

JACS. ZEPER,
M. F. P. ZEPER
WALLER.

Eenige kennisgeving.

₊ Heden overleed te *Assen* onze geliefde en oudste Zoon, de Wel Edel Gestrenge Heer en Mr. EVERT JAN EEKHOUT, *Substituut-Officier bij de Arrondissements-Regtbank te dier stede*, in den ouderdom van achtentwintig jaren; diep betreurd door zijne Ouders en verdere Betrekkingen.

GRONINGEN, 21 Maart 1845.

G. W. EEKHOUT.
W. A. A. EEKHOUT—DE MAREES VAN SWINDEREN.

₊ LEENS, 24 Maart 1845. Heden voormiddag overleed, na eene sukkeling van eenige weken, Mejuffer HERMANNA SNETHLAGE, in den ouderdom van 89 jaren.

C. T. LUBBERS,
Exec.-Testam.

₊ Heden avond omstreeks zes uren overleed, na een langdurig en smartelijk lijden, mijn veelgeliefde Echtgenoot, de Heer UDO FREERKS ZUIDERVEEN, in leven *Negotiant* alhier, in den ouderdom van bijna 65 jaren.

Wat ik, mijne Kinderen en Behuwd-Kinderen in hem verliezen, zal een ieder, die den Overledene van nabij gekend heeft, gereedelijk beseffen.

OUDE PEKELA, 24 Maart 1845.

J. J. LAANSTERHUIS,
Wedw. U. F. ZUIDERVEEN.

₊ Heden morgen te tien uren overleed, tot mijne bittere droefheid, aan een langzaam verval van krachten, mijne hartelijk geliefde Echtgenoote FENNA HENDRIKS, in den gezegenden ouderdom van bijna 80 jaren, na eene gelukkige echtvereeniging van 46 jaren.

WINSCHOTEN, 25 Maart 1845.

D. A. MULDER.

₊ Den 26sten Maart 1845 overleed te *Groningen*, in den ouderdom van bijna dertig jaren, Jonkvrouw JOHANNA CHRISTINA, tweede Dochter van Jonkheer Mr. HORA SICCAMA VAN DE HARKSTEDE en Vrouwe G. M. Baronesse RENGERS VAN FARMSUM.

☞ Op **MORGEN** is à 10 Cents te bekomen: de CATALOGUS der UITMUNTENDE en AANZIENLIJKE VERZAMELING **BOEKEN**, ten deele nagelaten door wijlen den Hoogwelgeboren Heer *Jhr. Mr.* ***J. JARGES***; welke, benevens eene fraaije collectie RARITEITEN, TOESTELLEN voor GOOCHELKUNST, ELECTRICITEIT, PLATEN, TEEKENINGEN, BOEKENKASTEN, ENZ., op MAANDAG, den 7den April e.k., publiek zal worden verkocht door en ten Huize van **R. J. SCHIERBEEK**, JUNIOR, in de Guldenstraat, lett. L no. 23.

KENNISGEVING.

De **DEELHEBBERS** in de **ONDERNEMING** van den **STRAATWEG** van *WINSUM* naar *GRONINGEN* worden uitgenoodigd, om, ten bewijze van hun Regt tot Stemming, ten dage van bijeenkomst, op WOENSDAG, den 2den April 1845, in de vorige Courant geadverteerd, derzelver ACTEN van AANDEEL mede te nemen.

Ter kennis van het REIZEND PUBLIEK wordt bij deze geadverteerd, dat de **POSTWAGEN** van *GRONINGEN* op *LEEUWARDEN*, gedurende de zes Zomermaanden, aanvangende den 1sten April, in plaats van des morgens te 8½, des namiddags te 3 uren zal AFRIJDEN; en van *LEEUWARDEN* naar *GRONINGEN*, in plaats van des morgens te 9, des namiddags te 3½ uur. Nadere informatie dienaangaande bij de Ondernemers,

E. VAN DER WAL, te *Leeuwarden*,
en
M. E. VAN DIJK, te *Groningen*.

, De **ONDERNEMER** van de **POSTWAGEN** tusschen *GRONINGEN* en *WINSCHOTEN* maakt bij deze aan het PUBLIEK bekend, dat met 1° April het VERTREK van denzelven voor de zes Zomermaanden is: van *GRONINGEN* des morgens en des avonds, telkens te ZES uren, en van *WINSCHOTEN* des morgens en des avonds te HALF VIJF. — Nadere inlichting aan de KANTOREN te *GRONINGEN* en *WINSCHOTEN*.

FRIESCHE MEER- EN KANAAL- STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ.

Zoodra de binnenwateren van ijs bevrijd zijn, zal de **STOOMVAART** hervat worden van de *LEMMER* naar *STROOBOS*:

DINGSDAGS, DONDERDAGS en ZATURDAGS morgens te 7 uren, of zoodra het Beurtschip van *Amsterdam* te *Lemmer* aankomt, doch niet later dan 10 uren.

WOENSDAGS, VRIJDAGS en ZONDAGS morgens te 8 uren van *Stroobos* terug.

De PASSAGIERSVRACHT, 1ste Kajuit, is *f* 2—50, en van de 2de Kajuit *f* 1—50; de PASSAGIERSBAGAADJE, beneden de 10 Ned. ponden, is vrij van vracht. — Wordt VERLANGD: Een **STOOKER**, bij voorkeur een SMIDSKNECHT, niet ouder dan 23 jaren, en van goede Getuigschriften voorzien, om hem voor ***Machinist*** te kunnen opleiden.

Ten Kantore der DIRECTIE te *Joure*, in de *Friesche Herberg*, te *Stroobos*, en in het STOOMBOOTLOKAAL te *Lemmer*, liggen de Voorwaarden, waarop pl. min. **12000 *Tonnen beste* LANGE TURF** zullen worden aanbesteed: de Briefjes in te leveren vóór den 15den April e.k. — Wordt ter VERKOOP aangeboden een solide gebouwde **IJZEREN BARGE** of **JAAGSCHUIT**, liggende te *Joure*.

STOOMVAART

TUSSCHEN

Amsterdam en Harlingen.

De STOOMBOOT *FRISO* zal dadelijk bij open water de GEWONE DIENST tusschen *AMSTERDAM* en *HARLINGEN* hervatten, alsmede de met dezelve in verband staande **DILIGENCE** van ***Harlingen*** op ***Leeuwarden*** en ***Groningen;*** zullende de dag van het openen der dienst nader bekend gemaakt worden.

, Daar de Persoon van **AREND JANS TOXOPEUS**, oud 43 à 44 jaren, Koopman, wonende te *Delfzijl*, sedert Zondag, den 23sten dezer, des avonds omstreeks half negen, wordt VERMIST, — zijnde bij deszelfs vertrek gekleed geweest in eenen Olijfkleurigen Castorine Jas met Trensel Koorden werk van voren, en een losse Kraag van Pelswerk er over, eene Platte Lakensche Pet op het Hoofd, hebbende een paar Laarzen aan, — zoo zal diegene, die het *eerst* aanwijzing omtrent dezen Persoon, hetzij LEVEND of DOOD, geeft, eene belooning van TWINTIG GULDENS ontvangen van H. E. VAN DER ZIJL, te *Delfzijl*.

Donderdag, den 3den April,

des voormiddags van 10 tot 12 en vervolgens, zal, ten overstaan van den Notaris Mr. **J. J. CREMERS**, ten Sterfhuize van wijlen O. W. BARTELDS, in de Folkingestraat, in het openbaar worden verkocht: de **LOSSE INBOEDEL**, bestaande uit BEDDEGOED, MEUBELSTUKKEN, TIN, KOPER, GLAS- en AARDEWERK, LIJFSTOEBEHOOREN, ENZ. Te bezien den dag bevorens, van 2 tot 4 uren.

Mr. J. J. CREMERS.

, Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zal, op Zaturdag, den 5den April 1845, des namiddags te 3 uren, ten Huize van J. BRUINS, buiten de Apoort, te *Groningen*, publiek worden verkocht: Eene BEHUIZING met SCHUUR, get. A no. 1, staande aan den Trekweg buiten de Apoort, onder *Groningen*, zijnde de **HERBERG** bij het 1ste Tolhek, wordende door R. G. HUIZINGA bewoond. Om te aanvaarden op den 1sten Mei 1845.

OP DINGSDAG, DEN 8STEN APRIL 1845,

des namiddags te 2 uren, zullen, ten verzoeke van DREWES EVENHUIS, Koopman, wonende te *Groningen*, ten Huize van den Kastelein VOLHAND, buiten het Kleine Poortje, te *Groningen*, publiek worden verkocht: *Ongeveer* **25** *à* **30** *stuks extra beste zware* ***KOEIJEN***, welke aanstaande zijn om te kalven, en reeds gekalfd hebben.

Mr. J. W. QUINTUS, *Notaris*.

Op Woensdag, den 9den April

1845, des morgens te 10 uren en vervolgens, zullen, voor en in de Behuizing door Mejufvrouw de Weduwe H. DIEPHUIS bewoond, aan de lage der-A, te *Groningen*, publiek worden verkocht: aanzienlijke **HUISMEUBELEN**, bestaande in MAHONIEHOUTEN en GLADHOUTEN MEUBELEN, als KABINETTEN, CHIFFONNIÈRE, SECRETAIRES, TAFEL met losse Bladen, UITTREK- en ANDERE TAFELS, een STAAND SPELEND UURWERK, STOELEN met Trijpen en andere Zittings, eene PENDULE met VAZEN, SPIEGELS en SCHILDERIJEN met Vergulde Lijsten, BEDDEGOED, een LEDEKANT, best TAFELGOED en ANDER HUISHOUDELIJK LINNEN, VLOERKLEEDEN en KARPETTEN, gewerkt GOUD en ZILVER, PORSELEIN, GLAS, fijn en grof AARDEWERK, KOPER-, TIN-, BLIK-, IJZER-, en VERLAKTE GOEDEREN, VAATWERK, ENZ. Eindelijk een KAPWAGEN, CHAIS en GEREIDEN. Alles te bezien Maandag en Dingsdag bevorens, des namiddags van 2—4 uren.

Mr. E. J. OFFERHAUS, *Notaris*.

GROOTE BOELDAG,

op MAANDAG, den 31sten Maart 1845 en volgende dagen, telkens des namiddags te één uur te beginnen, ten verzoeke van de Erven J. K. DE COCK en Vrouw, aan de **BOERENPLAATS** *WARKEMAHEERT*, onder *Vierhuizen*, Gemeente *Ulrum*, van: 50 stuks HORENVEE, 20 PAARDEN, eenige VARKENS, 150 SCHAPEN, *met en zonder* LAMMEREN, diverse **RIJTUIGEN**, waaronder een NIEUWE, BEKLEEDE KAPWAGEN met KUSSEN en SCHOOTKLEED; een KOOLKLEED met zijn TOEBEHOOREN; wijders BOEREN-, KERN- en MELKGEREEDSCHAPPEN; HUISMOBILIA en al hetgene verder tot een COMPLEET BOEREN BESLAG en welgeconditioneerde HUISHOUDING behoort.

Den eersten dag het HORENVEE, de PAARDEN, de VARKENS en de RIJTUIGEN. — Den tweeden dag de BOERENGEREEDSCHAPPEN en de SCHAPEN. — Den derden dag de KERN- en MELKGEREEDSCHAPPEN en de HUISMOBILIA, ENZ.

Mr. A. H. WERUMEUS BUNING,
Adv. en Not.

FIRMA **VAN CLEEFF & HESSELINK.**

1. BOELHUIS IN DE ZWANENSTRAAT.

WOENSDAG, den 2den April (uit hoofde van versterf), extra verkoop van een nagelaten nette ***INBOEDEL,*** benevens beste MANS en VROUWEN LIJFSTOEBEHOOREN, GOUD en ZILVER, ENZ. Dingsdag namiddag te bezien.

NB. Alsmede zal nog worden geveild een partijtje **SIGAREN**, en BEST **DROOG SPEK.**

2. DONDERDAG, DEN 3 APRIL 1845,

te 10 uren en vervolgens, zullen, voor de Behuizing, bewoond geweest door wijlen Mejufvrouw de Wedw. G. S. SIBINGA, in de Broerstraat, in den Beursengang, worden verkocht: de nagelatene zindelijke **MEUBELEN**, TAFELS, STOELEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, PORSELEIN, GLAS, AARDEWERK, KOPER, TIN, BEDDEGOED, ENZ. Te bezien daags bevorens, des namiddags van 2—5 uren.

3. *Maandag, den 7den April*

e.k. en vervolgens, (door finale kwitering), bij MARKS, onder *Helpman*, GROOTE VERKOOP van eene extra partij WOLLEN, KATOENEN en LINNEN MANUFACTUREN, in alle Sorteringen. Zaturdag bevorens in 't Boelhuis te bezien.

4. *Maandag, den 14den April,*

voor het Huis van DERKJE BRUINS, aan de Vischmarkt, VERKOOP van allerhande MEUBELEN, HUISHOUDELIJK GOED, BEDDEGOED, ENZ., benevens een HOUTEN KRAAM met LUIKEN, 26 voeten lang. 's Morgens van 10—12 te bezien.

5. OP WOENSDAG, DEN 16DEN APRIL E.K.,

zal men, in **'T NIEUWE VERKOOP-LOCAAL**, aan Der-A, bij de Apoortenboog, verkoopen: Een exquis assortement soliede MAHONIEHOUTEN MODERNE **MEUBELEN**, GARDEROBE en LINNENKAST, CANAPÉ'S, BUFFETTEN, COMMODES, SECRETAIRES, CHIFFONNIÈRES, groote KOLOM-, UITTREK-, THEE- en ANDERE TAFELS, SPEEL-, WASCH- en NACHTTAFELTJES, extra MAHONIEHOUTEN STOELEN met Springveren, Paardeharen-, Trijpen-, en Matten Zittingen, en veel meer ANDERE MEUBELEN. Alles Dingsdags bevorens aan het voornoemd Verkooplokaal te bezien.

6. DINGSDAG, DEN 29STEN APRIL E.K.,

voor het Huis van P. J. VAN MELSEN, aan de Groote Markt, verkoop van zindelijke MOBILIA, HUISHOUDELIJK GOED, BEDDEGOED, HOUTWERK, ENZ. Maandag bevorens van 2—5 uren te bezien.

NB. Bestellingen van nog onderscheidene andere verkoopingen kunnen dagelijks geschieden aan het Kantoor van bovengenoemde Firma en bij R. J. ROOS, Hofstraat.

Boelhuis in de Gelkingestraat.

DE VERKOOP VAN HET MAHONIEHOUT

wordt **UITGESTELD** tot nadere ANNONCE.

Op Maandag, den 7den April,

verkoop van eenen **INBOEDEL**, bestaande uit solide MEUBELEN, KEUKENGEREEDSCHAPPEN en BEDDEN.

J. R. MULDER, O.Jz.

GROOTE BOELDAG.

Mr. **U. E. STREEMAN**, Notaris te *Scheemda*, is voornemens, ten verzoeke van de Curatoren van EDSKO ALDERTS EDSKES, te *Eexta*, publiek te verkoopen:

7 PAARDEN, 26 KOEBEESTEN, waaronder 15 MELKKOEIJEN en 7 zware OSSEN, CHAIS, VELDWAGENS, PLOEGEN, EIDEN, WAAIJERS, ZEVEN en verdere BOERENGEREEDSCHAPPEN; voorts KERN, TIJNEN, BAALIES, MOLDEN, KABINETTEN PULPITRUM, TIN, KOPER, BLIK, IJZER, HOUT en AARDEWERK, BEDDEN met derzelver TOEBEHOOREN, SPEK en VET, en wat meer ter Verkoop zal worden aangeboden.

Deze Verkoop zal zijn op Maandag, den 31sten Maart en Dingsdag, den 1sten April 184, telkens des namiddags te 1 uur, aan de Boeren Behuizing van EDSKO ALDERTS EDSKES, te *Eexta*; zullende den eersten dag de Levende Have en de Boerengereedschappen worden verkocht.

DE VERKOOP DER DRIE SCHEPEN,

vroeger geannonceerd door den Notaris **WIJMA**, te *Harlingen*, te worden gehouden, bij open water, zal, zonder verder uitstel, plaats hebben op **WOENSDAG**, den 2den April 1845, des namiddags te 3 uren, ten Huize van TEUNIS BEIDSCHAT, te *Harlingen*, voor zoo veel de KOF en de GALJOOT aangaat, maar het BEURTSCHIP rakende, als het open water is.

NB. Het BEURTSCHIP is pl. m. 52 Roggelasten groot.

OP DONDERDAG, DEN 3DEN APRIL 1845

en den volgenden dag, telkens des namiddags te twee uren, zal er, door den ondergeteekenden Deurwaarder, ten verzoeke van en aan de Boerenplaats van **LIJNA TALENS**, Wedw. HENDERIKUS HK. WIEREMA, Landb. te *Maarhuizen*, en CONS., publiek, op gewoon Crediet, worden verkocht:

Een KOMPLEET **BOEREN BESLAG**, bestaande in 7 PAARDEN, 28 stuks HORENVEE, 32 SCHAPEN, 1 OUD en 5 JONGE VARKENS, KAPWAGEN, CHAIS, VELDWAGENS, KERN-, BOEREN- en MELKGEREEDSCHAPPEN; — voorts de GEHEELE en WÉLGESORTEERDE **INBOEDEL**, als: KABINETTEN, KLOKKEN, SPIEGELS, TIN en KOPER, BEDDEN met TOEBEHOOREN; tevens 1 NIEUWE DEUR- en 4 GLASKOZIJNS, 100 NIEUWE VUREN PLANKEN en een groot aantal GREINEN HOUTEN RIBBEN, van diverse lengte en dikte; benevens eene groote partij GEDROOGD SPEK en VLEESCH en hetgene meer volgt.

Zullende den eersten dag de Levende Have en Boeren Gereedschappen worden verkocht.

J. J. PETTINGA.

, De Notaris **M. P. WENNIGER**, te *Loppersum*, gedenkt, op Donderdag, den 3den April 1845, des namiddags te 3 uren, ten Huize van de Weduwe CLOOSTERHUIS, te *Loppersum*, op aannemelijke Voorwaarden, publiek te verkoopen:

I. Eene beklante **BAKKERIJ** en **TOUWSLAGERIJ**, bestaande in BEHUIZING en SCHUUR en BIJSCHUURTJE, met derzelver grooten HOF en TUIN, aan de Hoogestraat, zullende tot huur doen *f* 16 — 00. II. Den EIGENDOM daarvan. III. De VASTE, IN ALLE LINIEN ERERVENDE BEKLEMMING van 2 B., 10 R., 30 Ellen kostelijk *Groenland*, doende tot huur *f* 30 — 00. IV. Eene BEHUIZING met derzelver HEEM, doende tot huur *f* 3—00, staande aan den Zuidkant van de Schipsloot, bewoond geweest door A. MARTENS. V. Zes ZITPLAATSEN in twee Banken in de Kerk ter Plaatse. Alles staande en gelegen te *Loppersum*, en nagelaten door wijlen JAN HINDRIKS JONKER en Vrouw.

, Mr. **H. P. WICHERS**, Notaris te *Leek*, gedenkt, ten verzoeke van de Erven wijlen den Heer Mr. A. L. WICHERS VAN BYMA, op Zaturdag, den 5den April aanstaande, des voormiddags te 10 uren, op den HUIZE *BYMA*, onder *Faan*, publiek, op gewone Boelgoeds Voorwaarden, te verkoopen:

Pl. min. **200** zware EIKEN-, IJPEN-, ESSCHEN-, POPULIEREN-, WILGEN-, DENNEN- en andere STAMBOOMEN, tot allerlei gebruik geschikt; voorts eene partij BOEREN- en TUINGEREEDSCHAPPEN, PAARDENTUIG en hetgene verder ten dage van Verkoop zal worden gepresenteerd.

, Mr. **H. P. WICHERS**, Notaris te *Leek*, gedenkt, ten verzoeke van de Wedw. wijlen JAKOB BARTELDS ZANTINGA, Landbouwersche te *Oldekerk*, op Zaturdag, den 5den April aanstaande, ten Huize van H. H. KOOPMAN, te *Niekerk*, des avonds te 5 uren, publiek te verhuren: Eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, *OLDEKERK* genoemd, met min of meer 15 B. BOUW-, WEIDE- en HOOILAND, staande en gelegen te *Oldekerk*.

, Op Zaturdag, den 12den April eerstkomende, des voormiddags te 10 uren, op de Boerenplaats van JAN EGBERTS HEUKER en Vrouw, te *Tolbert*, Boeldag van 8 PAARDEN, waaronder 2 beste Bruinbles Merrie-Paarden en 2 Voolmerriën, 22 stuks HORENVEE, 6 VARKENS, waaronder 1 vet van pl. min. 200 N. ℔, en 3 dragtige Motten, 4 [illegible] CHAIS, 4 BOERENWAGENS, 5 PLOEGEN, [illegible] 2 AARDKARREN, 1 beste nieuwe bijzonder [illegible] WAAIJER met ZEVEN; wijders ander[illegible] en MELKGEREEDSCHAPPEN, als: [illegible], eene partij HUISMEUBELEN, IJZER-, [illegible] TIN- en AARDEWERK, ENZ.

Mr. H. P. WICHERS,
Advocaat en Notaris.

De Notaris Mr. **A. STINSTRA**, te *Franeker*, zal, op MAANDAGEN, den 7 April 1845, in *de Korenbeurs*, te *Franeker*, provisioneel, en den 21 April daaropvolgende, in het *Harlinger Veerhuis*, aldaar, finaal, telkens te 3 uren na den middag, publiek te koop aanbieden:

Een' hechten, wélonderhouden ACHTKANTEN **PELMOLEN**, ruim 20 Ellen Vlugt en meer dan 5 Ellen hooge Stelling hebbende, met een uitmuntend WOONHUIS, PAKHUIS, TUIN- en een afzonderlijk te veilen HUIS en STAL, alles bij elkander en voor de Affaire, daarin tot heden met succes gedreven, zeer geschikt, staande en gelegen aan de Kruisvaart, nabij en onder het Dorp *Arum*, in gerijfelijke communicatie met de steden *Harlingen*, *Franeker*, *Bolsward* en *Workum*; thans bij JAN IJ. TEIKEMA als Eigenaar in gebruik en den 12 Mei 1845 vrij te aanvaarden.

Strijkgeld op den Molen Eénhonderd Guldens.

, Ten overstaan van den Deurwaarder **GLAS**, gedenkt JAN JANS NIENHUIS, op Dingsdag, den 8sten April 1845 en volgenden dag, telkens te 1 uur, bij den Oliemolen te *Garrelsweer*, **BOELDAG** te houden van alle de **LOSSE GOEDEREN**, door hem wordende bezeten, als: 4 PAARDEN, waaronder een Span Appel Smodvossen met witte Maan en Staart, 9 RUNDEREN, 9 SCHAPEN, ZWIJN met BIGGEN; voorts 2 nieuwe KAPWAGENS, CHAIS, 3 VELDWAGENS, PLOEGEN, EIDEN, WIPKARREN, LOOIKE en alle andere BOERENGEREEDSCHAPPEN, KERN- en MELKGEREEDSCHAPPEN, den geheelen **INBOEDEL**, HOOI, STROO, eene partij zware IJPEREN POSTEN, VUREN PLANKEN, LATTEN, den MESTHOOP, een oud PRAAMSCHIP, klein SCHEEPJE en meer andere GOEDEREN. Den 1sten dag de Levende Have, Kapwagens en het Hout.

, Ten overstaan van den Deurwaarder **GLAS**, gedenkt G. T. VAN SLOOTEN, aan zijne BOERENPLAATS te *Garsthuizen*, op Maandag, den 14den April 1845 en volgenden dag, telkens te 1 uur, bij Uitmijning te verkoopen: Een uitmuntend en kompleet **BOERENBESLAG**, bestaande in 8 PAARDEN, 24 RUNDEREN, 20 SCHAPEN, 3 zware ZWIJNEN, KALVER, eene groote partij STROO; — voorts CHAIS met BEUGELS, 3 WAGENS, 3 PLOEGEN, 5 EGGEN, 3 WIPKARREN, ENZ., KERN- en MELKGEREEDSCHAPPEN, veel best KOPERGOED, eenige MEUBELS en meer ANDERE GOEDEREN. Den 1sten dag de Levende Have, enz.

, Mr. **H. VAN BOLHUIS**, Procureur en Notaris, residerende te *Leens*, gedenkt, op Woensdag, den 16den April 1845, des voormiddags te 10 uren, in het GEMEENTEHUIS te *Eenrum*, publiek presenteren te verkoopen:

I. Eene ruime, wél betimmerde BEHUIZING en SCHUUR, geteekend no. 46 en no. 47, met de BEKLEMMING van den daarbij behoorenden *Tuin*, jaarlijks aan de Pastorij van *Eenrum* tot huur doende *f* 12—00, staande en gelegen te *Eenrum*.

II. Den EIGENDOM van ongeveer 32¼ Bunders *Land*, gelegen te *Eenrum*, bij de Wedw. ALBERT ONNES HAZEKAMP onder hare Behuizing, daarop staande, in vaste en altijddurende beklemming gebruikt wordende, des jaars voor *f* 200—00.

III. De HALFSCHEID van den EIGENDOM van ongeveer 4¾ Bunders *Land*, gelegen te *Woltersum*, bij THOMAS JANS BOS onder beklemming wordende gebruikt, des jaars voor *f* 25—00.

IV. ADIDEM van ongeveer 1¼ Bunder *Land*, mede aldaar, bij KLOOTZEMA onder beklemming in gebruik, des jaars voor *f* 9—00.

V. ADIDEM van 3 B. *Land*, mede aldaar, bij de Wedw. ROELF GEERTS HOFSTEDE onder beklemming in gebruik, des jaars voor *f* 10—00.

VI. Den EIGENDOM van ongeveer 2½ Bunders *Land*, gelegen te *Eenrum*, bij den Heer HINTZEN en Mejufvrouw onder eene vaste en altijddurende beklemming wordende gebruikt, des jaars voor *f* 40—00.

VII. ADIDEM van 1 Bunder *Land*, mede aldaar, bij den Heer P. H. HUNINGA onder vaste en altijddurende beklemming in gebruik, des jaars voor *f* 10—00.

VIII. ADIDEM van 1½ Bunder *Land*, mede aldaar, bij F. S. KRUISINGA onder vaste en altijddurende beklemming in gebruik, des jaars voor *f* 12—50.

IX. ADIDEM van ½ Bunder *Land*, mede aldaar, bij SIMEN JANS MULDER onder vaste en altijddurende beklemming in gebruik, des jaars voor *f* 7—50.

X. ADIDEM van eene *Behuisde Heemstede*, mede aldaar, bij den Heer HINTZEN en Mejufvrouw onder vaste beklemming in gebruik, des jaars voor *f* [illegible]00.

XI. ADIDEM van een *Heem*, mede aldaar, bij WIERT REINDERS BERGHUIS in gebruik, des jaars voor *f* 6-00.

XII. ADIDEM van een *Heem*, mede aldaar, bij JAN PIETERS POT in gebruik, des jaars voor *f* 2—00.

XIII. De HALFSCHEID in den EIGENDOM van ongeveer 41¼ Bunders *Behuisd Land*, gelegen te *Tienallinge*, onder vaste beklemming in gebruik bij JAN DERKS STOL, voor eene jaarlijksche huur van *f* 112 — 50 voor deze helft.

XIV. Den EIGENDOM van een *Heem*, te *Eenrum*, bij H. H. POELENS onder beklemming in gebruik, des jaars voor *f* 5—00.

XV. ADIDEM van een *Heem*, mede aldaar, bij P. E. HOEKSEMA onder vaste beklemming in gebruik, des jaars voor *f* 5—00.

XVI. ADIDEM van een *Heem*, mede aldaar, bij J. S. DIEPHUIS en Vrouw onder vaste beklemming in gebruik, des jaars voor *f* 4—00; en

XVII. ADIDEM van een *Heem*, mede aldaar, bij M. K. GLAS onder beklemming in gebruik, des jaars voor *f* 4—00.

Alles behoorende tot de Nalatenschappen van wijlen P. J. WIERSUM en Vrouw, te *Eenrum*.

H. VAN BOLHUIS.

TE HUUR:

Eene net doortimmerde BEHUIZING, te *Zuidhorn*, bewoond geweest door den Heer Ontvanger WILKENS. Te bevragen bij R. G. LINDHORST, te *Zuidhorn*, en bij den Eigenaar F. J. RAKEN, te *Groningen*.

Eene BOVENWONING

met vrijen Opgang, drie Kamers, Keuken, Zolder, Regenwater, enz. *TE HUUR*, tegen Mei, boven den Koopman DE GRAVE, in de Zwanenstraat.

Een KELDER te Huur,

onder den Boekverkooper J. RÖMELINGH, aan de Groote Markt.

KURKEN- EN SIGAREN FABRIJK.

H. J. KACKS, Kalverstraat, bij de Osjessluis, no. 78, te *Amsterdam*, heeft de eer, aan het geëerde Publiek te informeren, dat hij zich alhier gevestigd heeft tot het fabriceren van alle soorten van FIJNE en ORDINAIRE **SIGAREN**. Degenen, welke mij met hunne Orders gelieven te vereeren, kunnen op zeer goede kwaliteit en billijke prijzen staat maken. Alsmede worden voortdurend alle soorten van **KURKEN** gefabriceerd, en ONBEWERKTE **KURK** tot de minste prijzen afgeleverd. Alle Commissiën, groot of klein, worden per eerste gelegenheid afgezonden.

Te Groningen, bij C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, Boekdrukker.